

V. évfolyam.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Budapest, VII., Baross-tér 15.

Előfizetési ára egész évre 16 korona.

Vegye meg „Az Amatőr“ régibb évfolyamait is!

..... Rendelje meg

„Az Amatőr Fotoalbumachja“ 1908. és 1909. évi I. és II. kötetét!

22. SZÁM.

Tafner V. dr.: Mutatványok az üveglencsék csiszolása c. cikkhez.

23. SZÁM.

Dührkoop Rudolf: Arcképtanulmány.

Ledenig Adolf: Nyár.

Dührkoop Rudolf: Arcképtanulmány.

Weimer Wilhelm: Családi idyll.

Craig Annan: Férfi arckép.

Ebert Ludwig: Köd.

Hofmeister Th. és O.: Falu Schwabenban.

Scharf Ottó: Eifeldorf.

24. SZÁM.

Ph. Ritter v. Schoeller: Utca Biscraban.

G. Czermak: Tavaszi hangulat.

A. Keller: A Vierwaldstädti tavon.

G. Czermak: A reifnizi Szt. Anna templ.

II. Esztétikai és technikai cikkek.

Ambrózy Ágoston dr: Az interieur 129

Bárdos Artúr dr: Budapesti képek 125

Bartos Zoltán: A kallitypia 70

" " A platinanyomás 94, 104

" " Bromezüst - pigment

eljárás 88

Bing Gyula: Az ágár-ágár 17

" " Horsley A. Hinton 33

" " Tóth Béla a sztereosz-

kópiáról 77

D. P. Rövid útmutatás éjszakai

képek exponálásához 127

Falk Richard: Fotokerámia 141

" " Hóvirágok 15, 21

" " Természetes mozgó-

fényképek 75

" " Ujabb vivőanyagok a

fotografában 26

Feledi Dezső: Az olajnyomásról . 186

F.-e. Az objektív lediafragmázása 20

Fejér Imre: A művészi arcfénykép 153

Gedeon Kálmán dr: Sztereodiapo-

zítívek készítéséről . 111, 116, 131

Joanovich Pál dr: A templom-

belső 177, 185

" " Tudnivalók a sztere-

oszkópia köréből 76, 85, 90

Kégl Teréz: Az Anatór fotoalma-

nachja 24

Sz. Kiss L: A diaposzítív készítésé-

nek módjai 158, 165, 173, 189

" " A művészi tájfényké-

pezés és eszközei 51, 57

" " Erősítési eljárások 39, 42

" " Staffázs a tájfelvéte-

lekben 65

" " Titokzatos fényképek 84

Kohlman A. dr.: A magyar lemezekről 175

" " A Photo-Club válsága: 7

" " Képeinkről 48, 64, 71, 120, 128

" " Olvasóinkhoz 1

" " Rudolf Dührkoop mes-

ter és művészetének

jelentősége 49

Kohlman A dr: Szobafelvételek 145, 161

169

" " Visszhang 9

Lenz M: Üvegtárgyaknak fényké-

pekkel való díszítése 118, 124

Mario: Impressziók az országos

fényképkiállításról 73, 81, 89, 97,

105, 121, 137

Márton Jenő: Fényképek kijavitása,

retusálása 19

" " Mit csinálunk télen 4, 13

Matejka Gyula: Töredékek a szte-

reoszkópiából 191

Mérei Emil: A mozi 63

" " Bécsi levél 31

Petrik Albert: Budapest fényké-

pekben 113

" " Műemlékeink fény-

képezése 11

Pollák Miklós: A fényrekesz önmű-

köd szabályozása 179

Pusztaffy M.: A gumminyomás dió-

héjban 37

" " Az albumin-gummi-

nyomás 114, 122

" " Az olajnyomásról 92

" " Az ozo-olajnyomat 46

" " Felhők bemásolása

brómézüstpapíron 143

" " Foto- ujdonságok 68

Romanesco Th.: Egy kitűnő univer-

zális lemez 117, 126

Stobbe H. tanulmányából: A fény

által előidéztet vegyi folya-

matok 44, 59

Szeghalmi Gyula: Állatfölvételek 53, 60

" " Foto-kuriozum 133

" " Üvegre rögzített

fényképek színe-

zése 135, 142, 151

Sztankovszky J.: A sztereoszkópiá-

ról 149, 159, 167

" " Az asztrofotogra-

fálásról 134, 140

" " Előtétküvetta

amatőrcélokra 29

" " Fokozatosan tom-

pitó színszűrő 86

" " Hatástalan színű

hátterek előállí-

tása 32

" " Holdvilágos táj-

képek felvétele 55

" " Magyarázat a sa-

vanyú fixálófürdő

bovlása című cik-

kemhez. (Viszon-

válasz.) 5

" " Redukáló anyagok

kombinálása 66

" " Reichert új objek-

tívjei 101

Tafner Vidor dr: Plasztikus fény-

képek 109

" " Az üveglencsék

csiszolása 147, 163

171, 156

E. Wandersleb dr: Az elrajzolás a

symmetikus és

nem symmeti-

kus objektivek-

nél 34

* * Budapesti ké-

pek 25

* * * Többszínű gum-

miképek be-

porló eljárással 14

III. Fényképezési eljárások.

I. Negatív műveletek

a) előhívás 10, 17, 26, 69, 82, 97, 139

157, 181, 201, 211

b) fixálás 16, 26, 59

c) erősítés és gyengítés 17, 32, 46, 53

59, 157, 199

d) szárítás, lakkozás 21, 37, 82, 113

130, 199

II. Pozitív műveletek

a) másolás 141, 149, 171, 189

211, 212

b) színezés 16, 22, 33, 37, 69, 97, 130

141, 172, 190, 211

c) gyengítés, erősítés stb. 16, 38, 123,

182

IV. Különfélék.

1. Hasznos tanácsok 11, 32, 33, 47, 53

59, 69, 82, 110, 131, 139, 150, 172

189, 197

2. Képeinkről 9, 15, 19, 25, 41, 48, 77

137, 203

3. Ipari hírek 13, 17, 22, 27, 34, 39, 50

60, 76, 88, 95, 100, 119, 124, 133

142, 133, 142, 145, 151, 161, 179

191, 202, 214, 215

4. Ujdonságok 11, 21, 48, 54, 60, 93

99, 113, 122, 129, 135, 155, 157

187, 190

5. Irodalom 18, 35, 51, 55, 64, 72, 95

100, 115, 134, 136, 145, 153, 175

165, 185, 192, 202

6. Egyesületi hírek 18, 39, 155, 161, 213

7. Kiállítási és pályázati hírek 31, 36

54, 70, 71, 84, 89, 99, 109, 114

151, 169, 160

8. Olvasóink köréből 23, 44

9. Adás-vétel-csere 25, 35, 38, 54, 64

70, 82, 114, 127, 133

10. Szerkesztői üzenetek 14, 18, 28, 40

51, 56, 67, 76, 88, 97, 107, 116

128, 147, 156, 175, 168, 187, 186

196, 207, 217

<p>„Az Amatőr” kérelme olvasóihoz</p>	<p>Kérjük tisztelt olvasóinkat, hogy összes bevásárlásaikat lehetőleg azoknál az elsőrangú cégeknél sziveskedjenek eszközölni, kik lapunkat hirdetési megbizásaikkal keresik fel.</p>	<p>Hirdessen „Az Amatőr”-ben Biztos eredmény!</p>
<p>Annoncez dans l' „AZ AMATŐR” ≡ sûr succes! ≡</p>	<p>Inseriren Sie im „Az Amatőr” = Sicherer Erfolg! =</p>	<p>Advertize in the „Az Amatőr” Certain success!</p>
<p>Nos lecteurs sont priés de couvrir leur besoin seulement auprès des maisons qui annoncent dans notre revue.</p>	<p>Wir ersuchen höflichst unsere Leser, ihre Einkäufe womöglichst nur bei jenen vornehmen Firmen besorgen zu wollen, welche in unserer Zeitschrift ihre Inserate veröffentlichen.</p>	<p>Our Readers are requested to kindly buy their supplies at firms who are advertising in our paper.</p>

Művészi hatású képeket
adnak közönséges színező-rögzítő (tónfixáló) fürdőben
a „ВИДОВОРА”
„Bütten” és „Gravure”-papírok.
Fekete, szépia, barna, rötél, kék, vörös, ibolya, zöld színek eléréséhez alkalmas
pigmentszerű tónusok.
Egyszerű recipékkel kívánatra — s e lapra való hivatkozás esetén — készségesen szolgál:
Fabrik fotogr. Papiere, Trockenplatten und patent. Spezialapparate:
Ferdinand Hrdliczka Wien, XVI/2.
Lerchenfeldergürtel 9-11. Herbststrasse 1.

ELISMERTEN A LEGJOBB
DIAPOZITIV-LEMEZEK

GUILLEMINOT

Ezüst-lactat-lemezek vetítésre.

LEGTISZTÁBB RÉTEG! KÖNNYŰ KEZELÉS!

R. GUILLEMINOT, BOESPFLUG & CO.

Gyárosok **PARIS**, 22 rue de Chateaudun.

Minták kívánatra és e lapra való hivatkozással ingyen és bérmentve.

„FIGYELEM”

KÜLÖNLEGESSÉGI ÜZLET KÉPKERE-
TEKBN ÉS KERETDISZITÉSEKBN.

BÁRSONY és FABÉGETÉSI
gépek és kellékek. FAFARAGÁ-
SZATI és LOMBFÜRÉSZETI
különlegességek. Butorvasalás és
diszkeretek. Épületvasalások .
ANGOL, FRANCIA és AMERIKAI
SZERSZÁMOK.

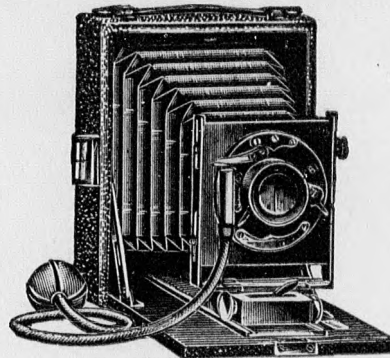
Nagy képes árjegyzékeinket e lapra
. hivatkozással kívánatra elküldjük. .

Kiss Ernő és Társa

BUDAPEST

VII., ERZSÉBET-KÖRUT 17. SZ.

Fényképezési cikkeket

ugymint

- :: lemezeket, filmeket, ::
- állványokat, lámpákat,
- tálakat, másolókerete-
- ket, kész vegyszereket,
- :: másolópapírokat és ::
- :: egyéb foto-cikkeket ::
- :: ajánlanak ::

LIBÁL és MÄRZ látszerészek

Budapest, Podmaniczky-u. 8.

(A Teréz- és Váci-körutak között.)

Fényképező kamarák alkalmi áron!

Adria, Lumière, Rochester, Imperial,
Schleussner és Agfa lemezek friss állapotban
állandóan raktáron.

Sötétkamara vevőknek díjtalanul áll rendelkezésre!

TRAPP & MÜNCH
MATT-ALBUMIN művésznymat papirjai

Legteljesebb pótlása a platinnak és pigmentnek. A legkiválóbb szakférfiak ismételt elismerő nyilatkozatokkal bizonyítják.
Egyszerű eszközökkel művészielen előkelő hatás.

- Rives-papir, 12, 15 és 18 kiló
- Gravure-karton sima, fehér és chamois durva, fehér és chamois, extra durva, fehér
- Bütten-papíros, fehér és chamois
- Bütten-karton, fehér

- „Rasternkorn“ (vászonrovátkás)-papiros, fehér
- Empire-karton, sima és durva, fehér és chamois
- Japán-papíros Perscheid szerint.
- Levelező-lapok sima és durva, fehér és chamois.

Tömény arany- és platinfürdők, szinező- (színes) fürdők. Modern színű alátét- és közbetét-papírok, préselő rámak.
Mintacsomag (összeválogatva) bérmentve I márkáért. Kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve. Kapható a fotoüzletekben vagy közvetlenül.

TRAPP & MÜNCH's Fabrik in Friedberg (Hessen).

Védjegy.

Kérje új árjegyzékünket a Satrap-vegyszerekről.

SATRAPOL-A.

(Methyl-Paramidophenol)

Gyárunk vegyszereinek és előhívóinak eredeti csomagolásban való vásárlása a legteljesebb szavatosságot (nyújtja) azok abszolút tisztaságára nézve és biztosan megóv a balsikerektől. Kapható a fotoüzletekben, vagy gyárunkban.

Chem. Fabrik auf Aktien (vorm. E Schering), Berlin N.
Müllerstrasse 170/171.

**Felülmúlhatatlan
RAPID-
ELŐHIVÓ**

J. HAUFF & Co. G. m. b. h. FEUERBACH (Württb.)

Uj eljárás szerint, oly

orthochromatikus lemezt

állítunk elő, melynek a következő jó tulajdonságai vannak:

Igen magas sárga- és zöldérzékenység. — Legmagasabb általános érzékenység. — Sárga üveg nélkül is megfelel a tájfényképezés összes követelményeinek. — Sárga üveg csak erős színellentéteknél. — Sűrű réteg, kiváló fődési képesség. — Finom szemcsézet, pompás árnyalatok. — Legnagyobb tartósság!

Mindenütt a közönséges lemez helyébe kellene lépnie.

Kérjen árjegyzéket e lapban olvasott hirdetésre való hivatkozással.

A legmagasabb igények részére ajánljuk a

Hauff-Flavin lemezt.

A legjobb színérzékeny lemez. A legnagyobb sárga- és zöldérzékenység. — Legnagyobb általános érzékenység. — Sárga üveg nélkül csaknem mindig használható. — Kitiünő hegyi (havas) és hófelvételekhez. — Felülmúlhatatlan őszi felvételekhez. — Nélkülözhetetlen reprodukciókhoz. — Finom réteg-szemcsézet, tökéletes árnyalatok. — Hosszú tartósság!

Kapható az összes foto-üzletekben.

A „Phänomenal”
használatban.

UJDONSÁG!

Összerakható sötétkamara-sátor „Phänomenal”

súlya tokkal együtt csak körülbelül 900 gramm.

«Phänomenal» NÉHÁNY PILLANAT ALATT
HASZNÁLATRA KÉSZ. =====

«Phänomenal» az összes lemezméretek részére egészen
18x24 cm.-ig bezárólag alkalmas. =====

===== **A FEJET NEM KELL ALÁDUGNI!** =====

A dolgozó (előhívó) egy bőrből készült bádogkeretű szemüvegen lát a sötétkamra belsejébe és az egész eljárást pontosan és kényyszerhelyzet nélkül figyelheti meg.

Ára 15.— márka. ♦ A karok és fej tökéletes mozgásszabadsága.

Kérjük a 88. sz. árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Kapható az összes fotoüzletekben, — ha nem — úgy közvetlenül a gyárostól.

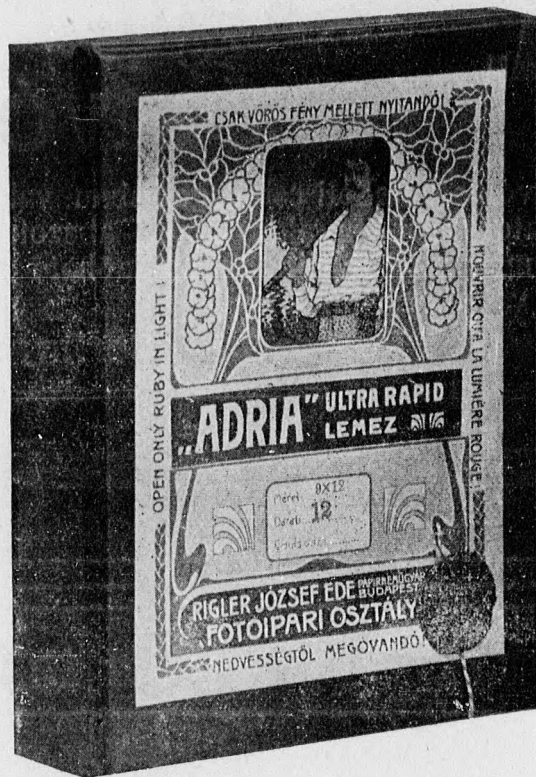
Ottó Spitzer, Berlin W. 30. Ujszerű fényképezési készülékek és
használati cikkek gyára. =====

Minden magyar amatőr

csak a magyar gyártmányu

ADRIA

szárazlemezeket használja

Árjegyzéket díjmentesen küldenek
Piller és Ranzenberger
gyárosok

BUDAPEST, VI., Rózsa-utca 55.

NAGYBANI ELÁRUSÍTÓK:
RIGLER JÓZSEF EDE RÉSZV.-TÁRS.

Wünsche kamarák

egy darabból való „U” alakú magnálum objektívtartóval könnyű súly mellett szilárdságuk és előkelő eleganciájuk tekintetében utólérhetetlenek. — Teljesen biztos működés.

„MINIMAL”

Különlegesen laposan épült kamara a kabátzsebbe dugható. Lemez és síkfilmekhez. Méretek 9×12 és 9×14 cm.

„NIXE”

Tekercsfilm kamara kivehető tekercs-orsókkal, a mi a filmek berakását rendkívül megkönnyíti.

Alpi - levelező - lap - kamara

10×15 cm. mérethez. Két, illetve 3 szoros kihuzattal közönséges sztereoszkop és panoráma felvételekhez. — Az ily alakú kamarák legegészségesebbje.

Kaphatók minden foto-üzletben. Ujdonságok árjegyzéke ingyen.

Vezérképviselő Magyarországon és Ausztria részére:

ERICH MEYER
WIEN, III., Hauptstrasse 14/16.

Emil Wünsche
Aktiengesellschaft für
photographische Industrie
Reich Dresden

A. LUMIERE ET SES FILS

LYON-MONPLAISIR

(Franciaország)

FÉNYKÉPEZÉSI

Kékcimkéjü-
Σ (Sigma) stb.
LEMEZEK | Bromezüst-,
Ezüstcitrat- stb.
PÁPIROK

Vegyszer-termékei (Stenodos-ok)

Természethű színes felvételeket

készíthet minden amatőr az

«**AUTOCHROM-LEMEZEK**»
felhasználásával.

(A. és L. Lumiere eljárása szerint szab. az összes államokban.)

Mindenütt kaphatók!

Minden kamarában alkalmazhatók

Feljegyzési könyvet ingyen és portómentesen küld

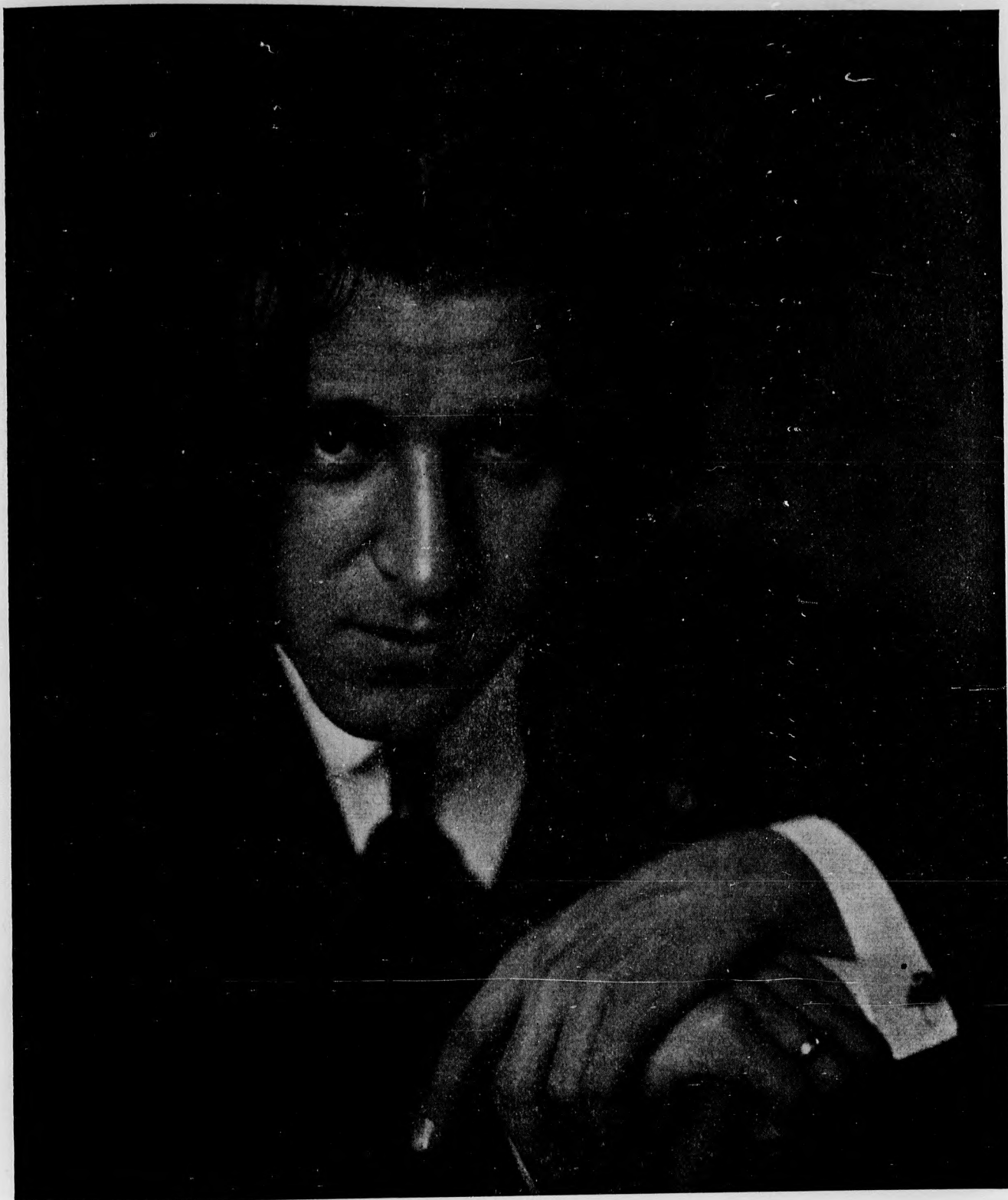
Bernh. Wachtl, Wien, Kirchbergg 37.

Miss Maud Allan arcképe.
Rudolph Dührkoop, Hamburg.

A „Die Woche“ jogának fentartásával.

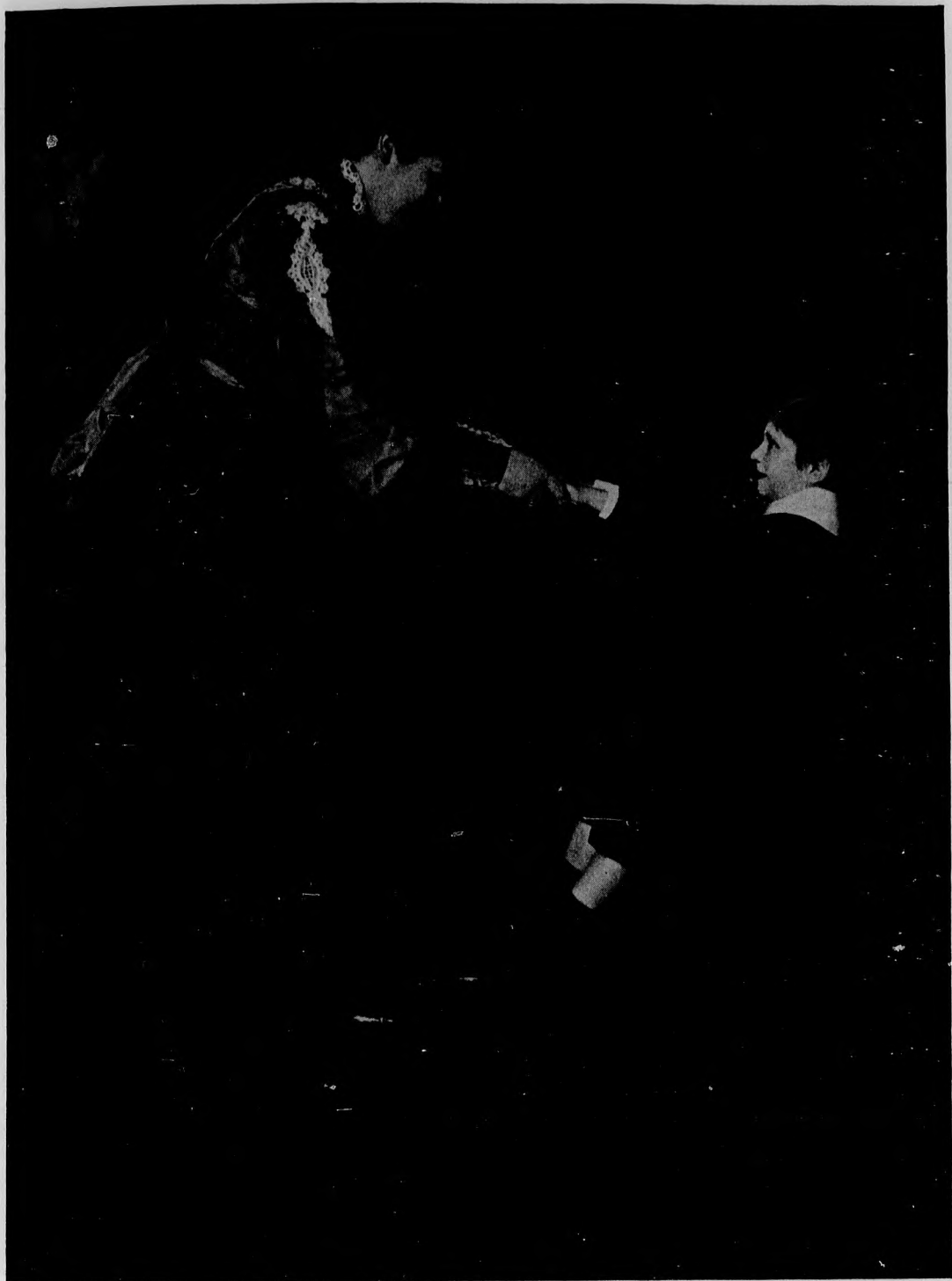

Egy művész arcképe.
R. Dührkoop, Hamburg.

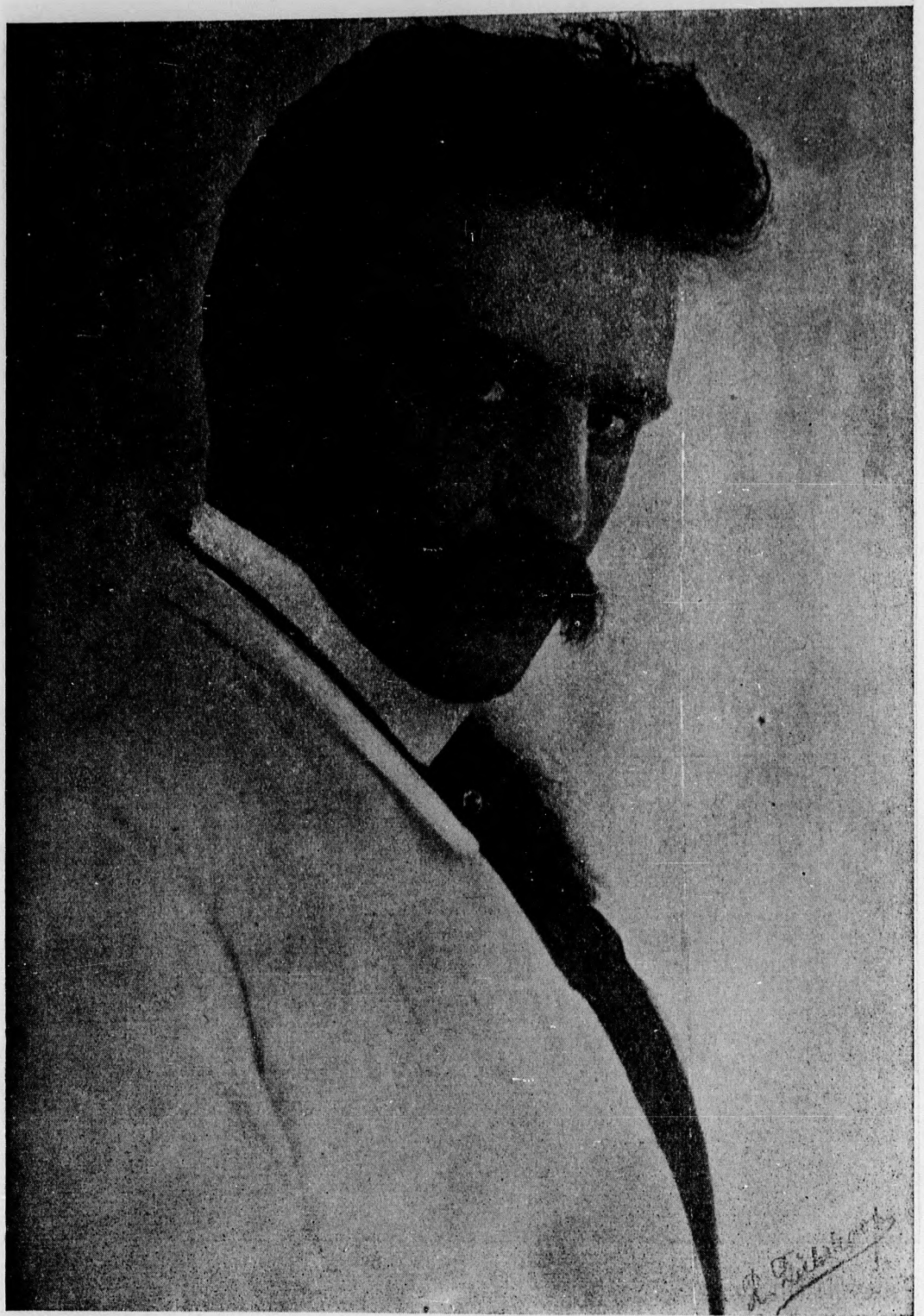
„AZ AMATŐR“ MŰMELLÉKLETE.

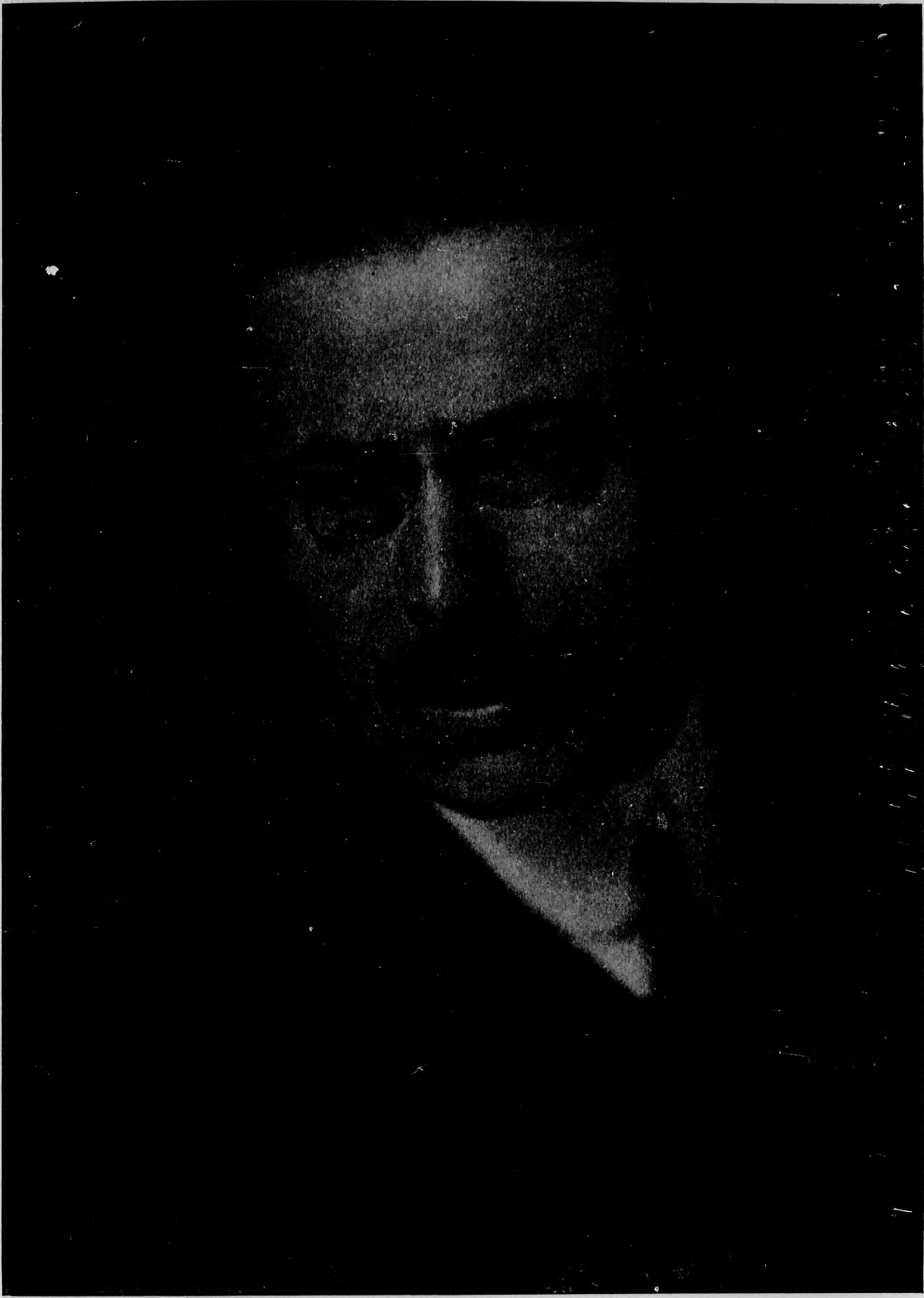
Játszótársak.
R. Dührkoop, Hamburg.

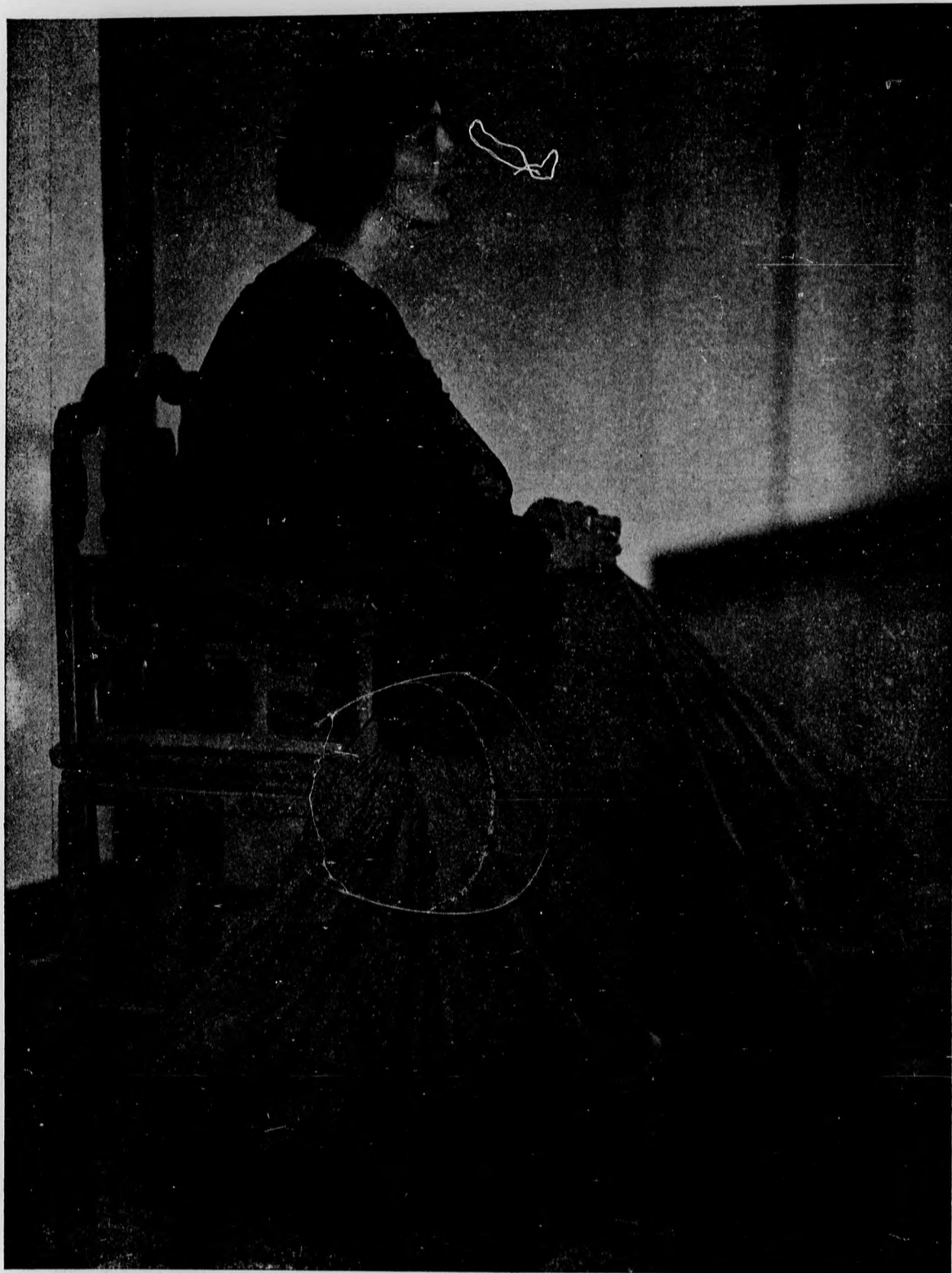
Egy festőművész arcképe.
R. Dührkoop, Hamburg.

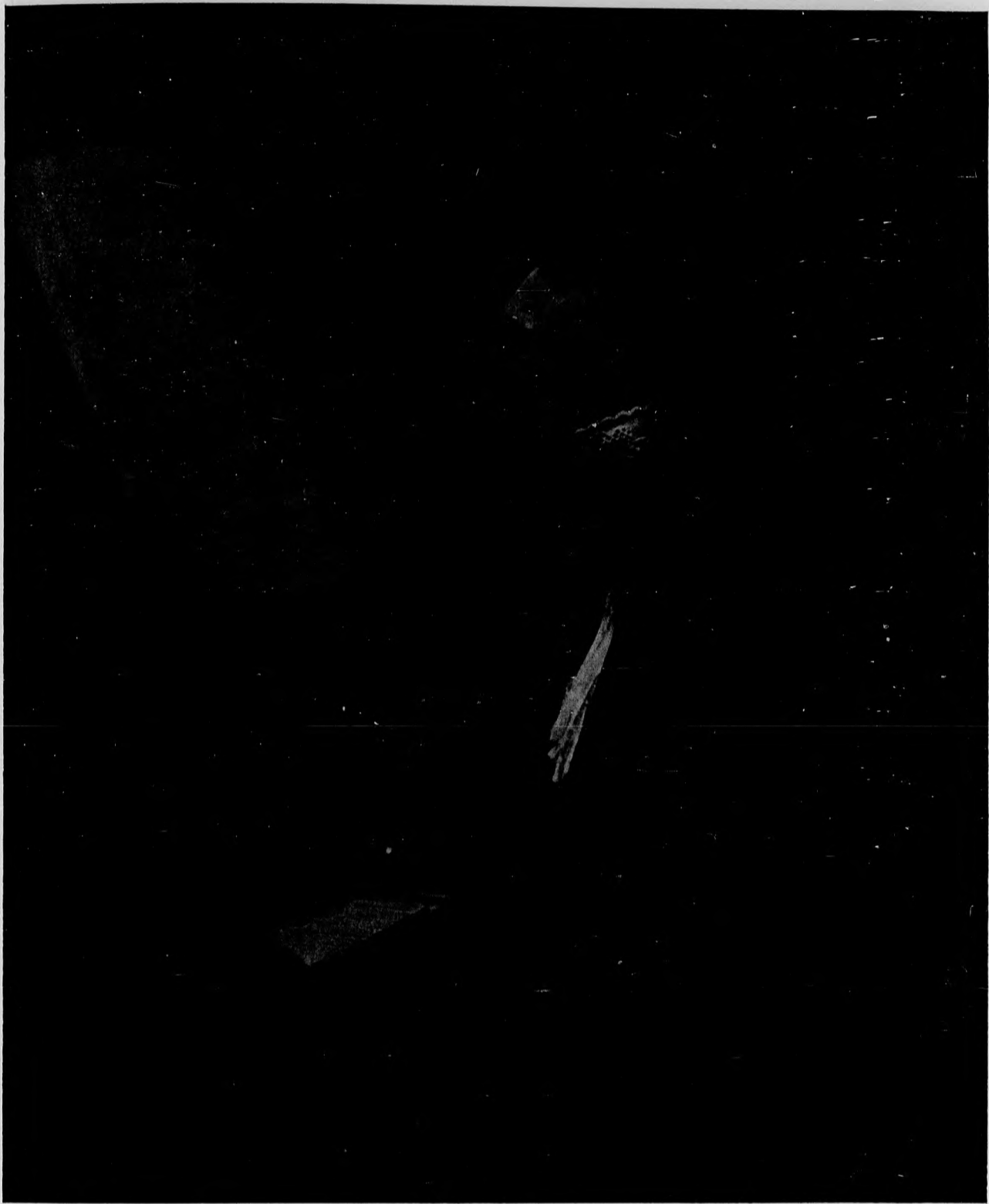
Dr. Kohlman Artúr arcképe.
R. Dührkoop, Hamburg.

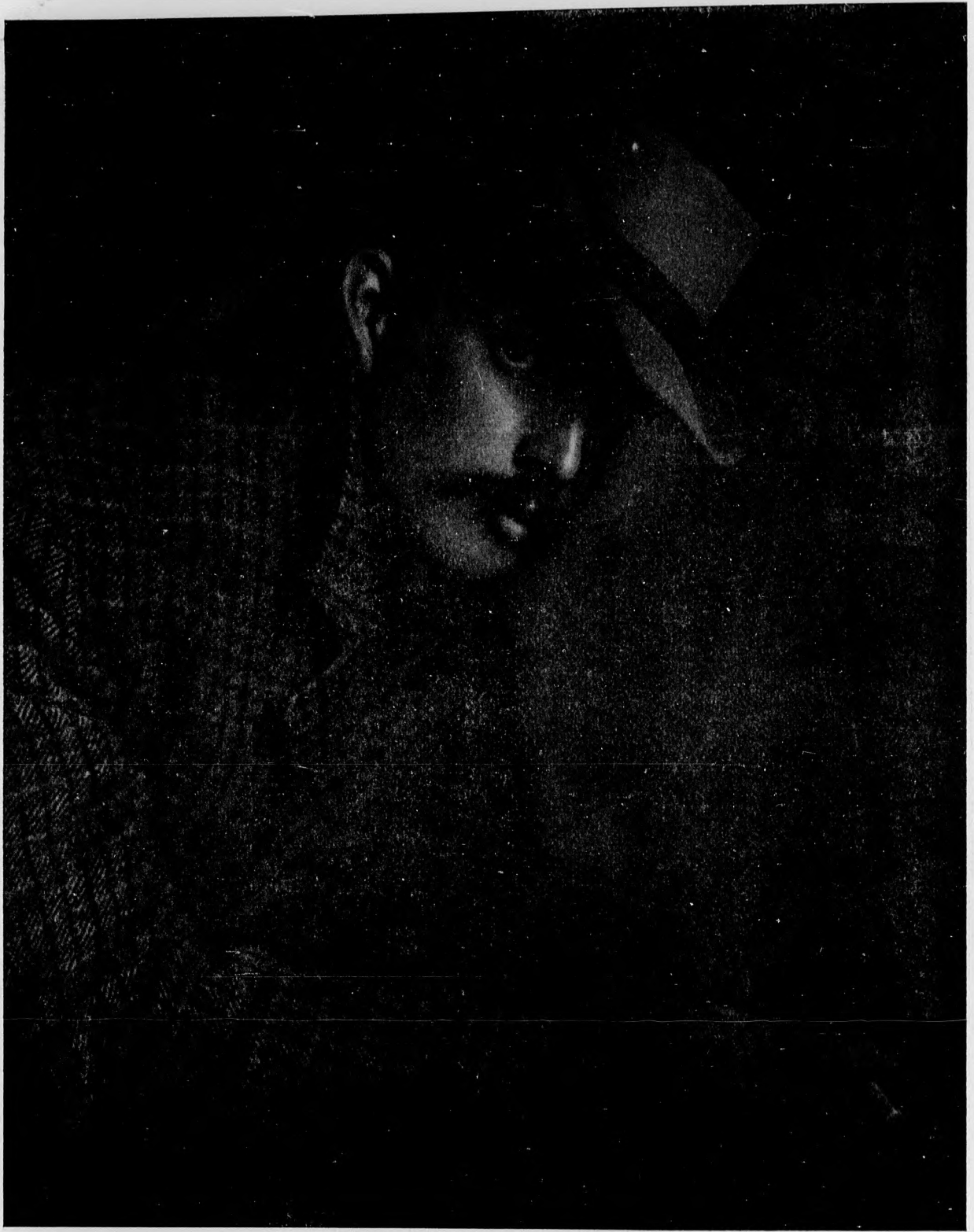

Női arckép.
R. Dührkoop, Hamburg.

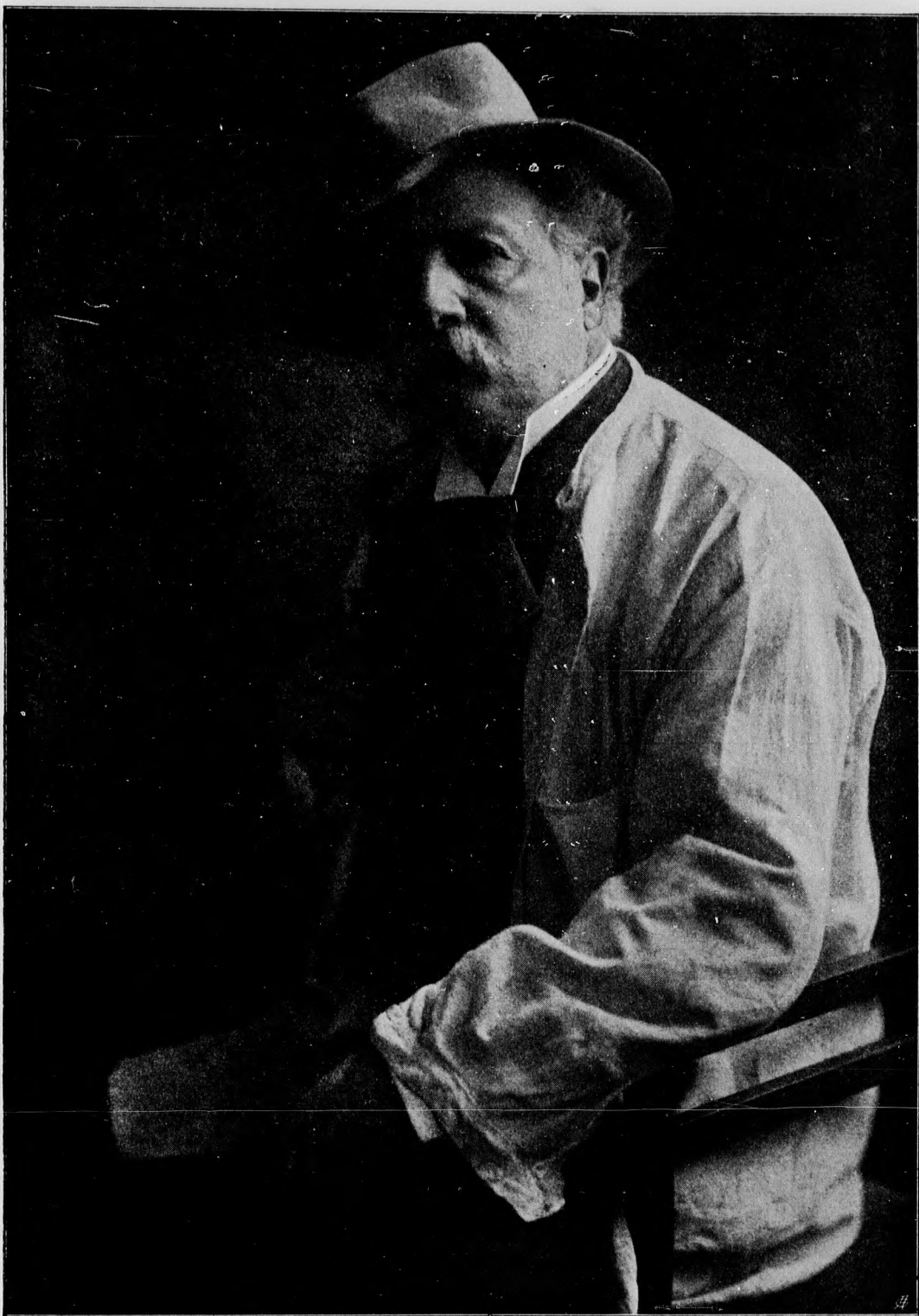

Egy zongoraművész arcképe.
R. Dührkoop, Hamburg.

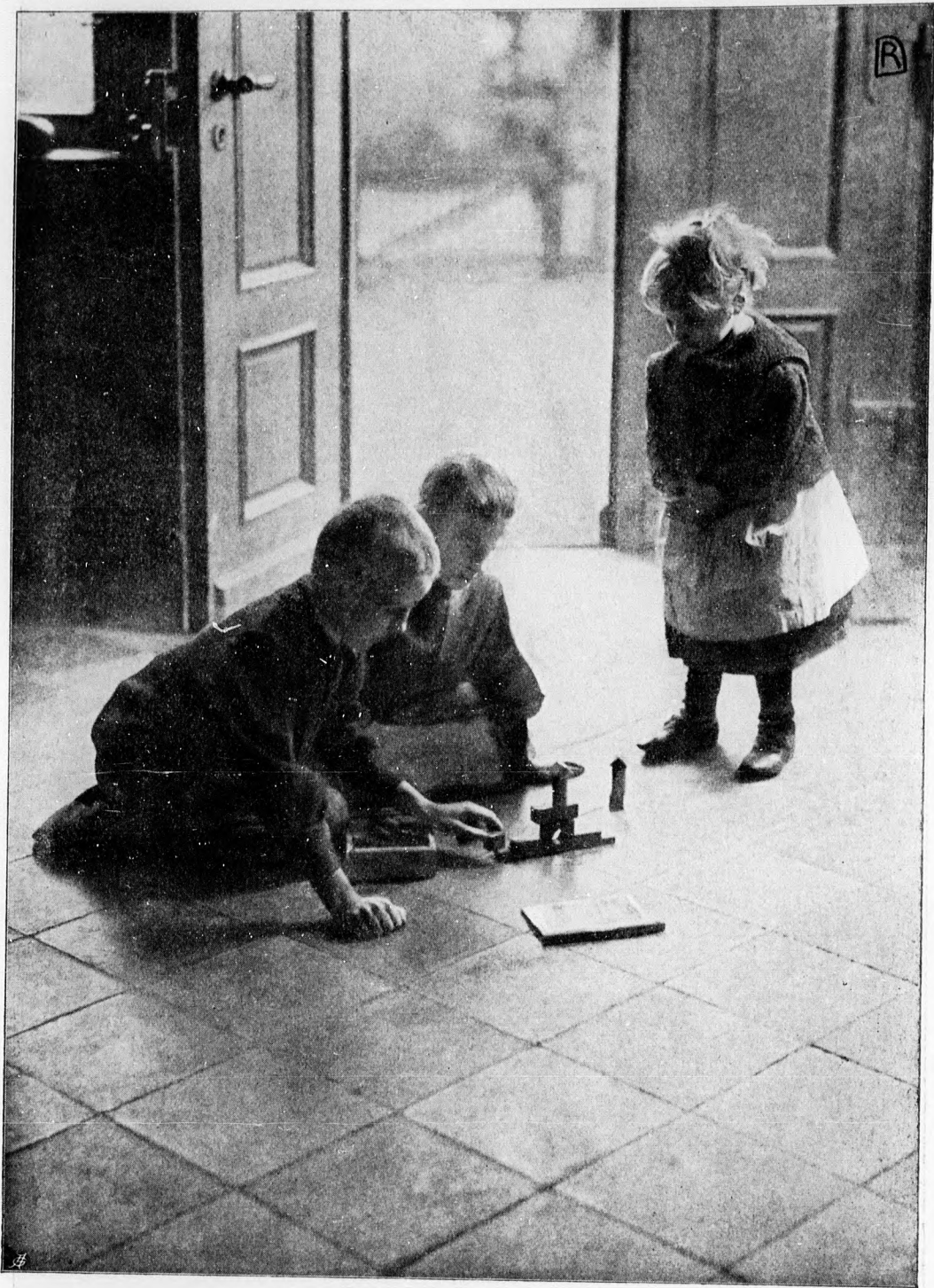
Arcképtanulmány.
R. Dührkoop, Hamburg.

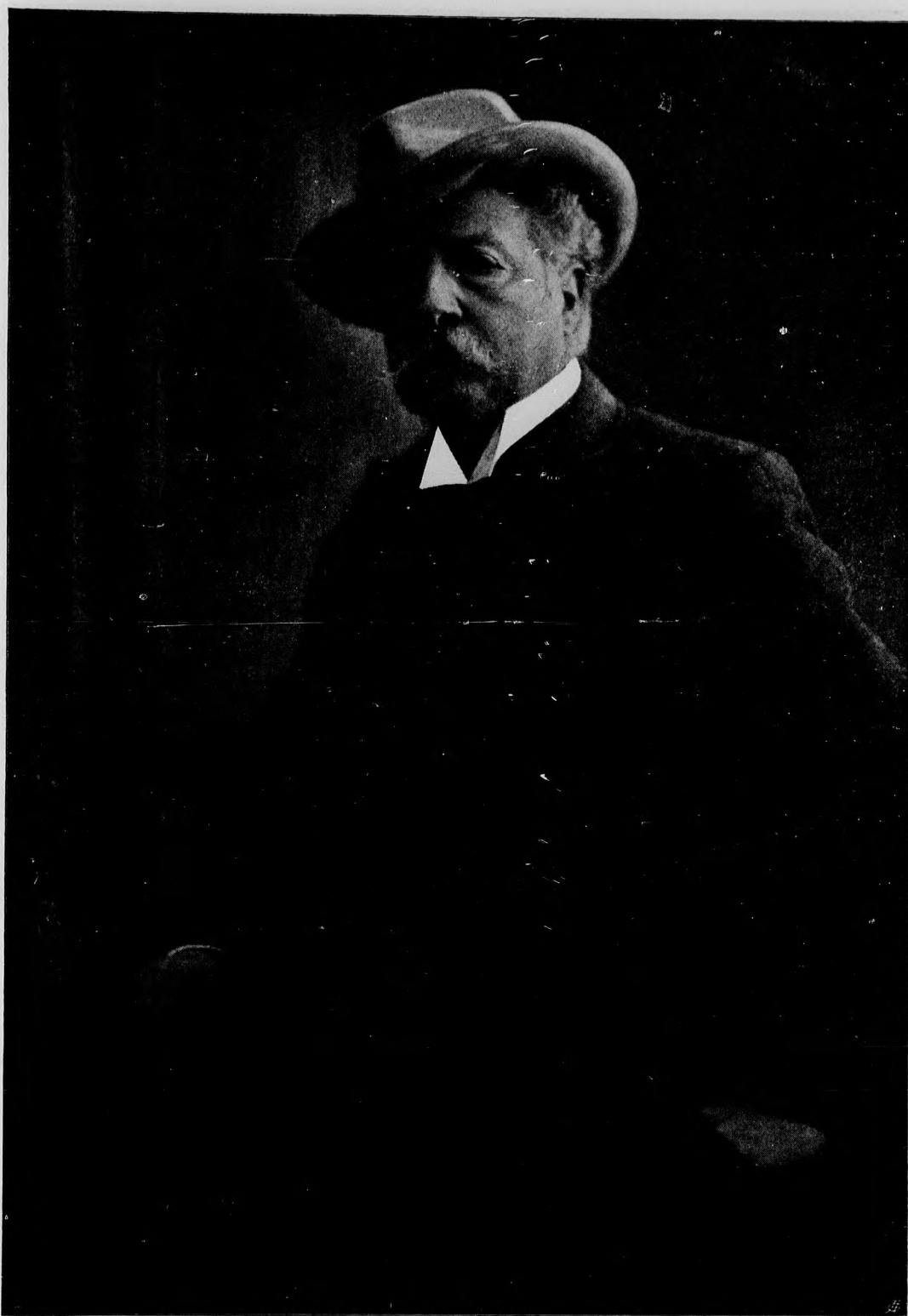
Arcképtanulmány.
R. Dührkoop, Hamburg.

Játszozó gyermekek.
R. Dührkoop, Hamburg.

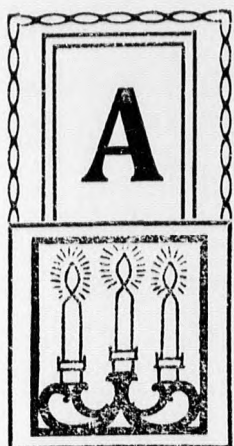
Férfi arckép.
R. Dührkoop, Hamburg.

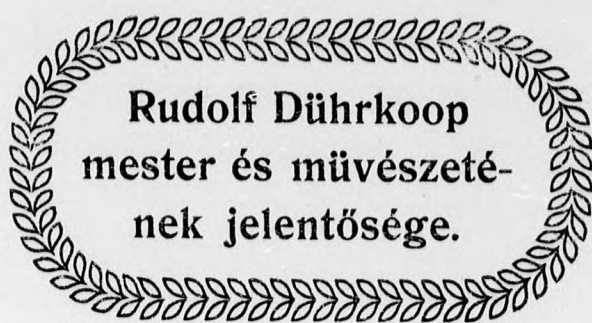

Anyai szeretet.
R. Dührkoop, Hamburg.

z Amatőr-nek ismét ünnepe van. Mert ismét ünnepi számot adhatunk a mi művészi hajlamu és érzésü, törekvéseinket megértő s bennünket követő hű olvasóközönségünk kezébe.

Az összes közlemények utánnyomása csakis a forrás megnevezésével engedhető meg.

Rudolf *Dührkoop* hirneves fotoművésznek, az arcfényképezés zseniális megreformálójának, a *modern*, művészi, *verista*-irányzat uttörő bajnoka munkásságának szenteltük lapunknak mai számát.

Dührkoop a „hamburgi fotoiskola“ egyik *büszkesége*. Azé a művészirányzaté, amely a tájképezés terén oly nagy nevekkel büszkélkedhet, mint a *Hofmeister testvérpár*, *J. W. Müller*, *Troch*, *Trinks*, *Dr. Arning* és még igen sok ország-világszerte elismert művészeké és amelynek inanguráló szellemi vezére és lelkes mecénása a legnagyobb fotoesztétikusok egyike: *Ernst Juhl*, valamint az ő hirneves ársa *Alfr. Lichtwark*.

Ez a „par excellence“ amatőr-társaság vallja büszkén a magáénak *Dührkoop* mestert, az arcfényképezés *hivatásos* nagymesterét. És van is joguk ehhez. Mert ha a nagy műveltségü, alapos, sőt tudományos szakképzettségü, de mindenekfelett művészerzésü és felfogásu, individuális és nagystylú tehetség ma a *szakfényképezőknek mintaképe kell, hogy legyen*, az amatőröké pedig annál is inkább lehet, mert hiszen férfikora deléig *Dührkoop* is amatőr volt és mint hivatásos szakfényképész is amatőr- és esztétikus barátainak szellemében és befolyása alatt fejlődött és lett azzá a tüneményes alkotó művészszé, akit velünk — egész munkásságának ismerőivel — együtt ma már nemcsak az egész fotovilág elismerése, de egyuttal hódoló bámulata is környez.

És ha ma még hozzánk — akik közül való — közelebb is áll, a szakfényképészek is egészen más szemmel nézik ma már az ő nagyszabásu „reformáló-alkotásait“, mint akárcsak néhány év előtt is.

Nem kívánunk ezuttal a mi, a magyar szakfényképezőink „maradisága“ ellen állást foglalni. De viszont nem mulaszthatjuk el annak leszögezését sem, hogy „*Az Amatőr*“ határozottan megtörte immár az ő „*kinai falaikat*“ is.

Akik nem emlékeznének már a mi évekkal ezelőtti állásfoglalásunkra, heves támadásainkra, azoknak kedvéért szabadjon utalnunk főleg „*Az Amatőr*“ III-ik évfolyamának 21. és 22. és a IV-ik évfolyam 5-ik számának vezetőcikkeire.

És vajjon kell-e nagyobb erkölcsi elégtétel, mint az, hogy a kinek

Rudolf Dührkoop mester és művésztének jelen-tősége :

dicsőítő méltatásáért és mintaképükül való odaállításáért tüzet-békát dobtak volna reánk, — ha módjukban áll, — ma szaklapjuk egyik utóbbi számában maguk is az egekig magasztalják. A kit *már akkor* az egész fotovilág glorifikált, de a mi szakfényképezőink még csak meglátni sem akartak, ma végre *felfedezik* őt — maguknak. A kit, mikor mi állítottuk oda *követendő példaul* nekik, „követetetlen utopiákat kergető ábrándozónak mondtak, és a kinek agitacionális, közönséget és szakfényképészeket egyaránt nevelő brosürájának — képes röpiratának — teljes fordítását közlik le hosszú cikksorozatban. Ugyanazt a röpiratát, melyben ő — az immár általuk is meglátott „mester“ — ugyanazt mondja el a mit mi hangoztatunk egyre, ugyanazért gáncsolja, sőt ostorozza maradi, *dekadens* szaktársait, amiért mi, ugyanúgy megveti és perhorreszkálja az imádott „*giccsbálványokat*“, mint a hogyan vele mi is annak ledöntésén fáradozunk, szóval ez egyik legutóbbi számukban megszólaltatják *Dührkoop* mestert, hogy széjjelütve közöttük, szolgáltasson igazságot, — „Az *Amatőr*“-nek, az igaz fotoművészet magyarországi uttörőjének.

A midőn a *tévedését belátó* és „*megtért*“ ellenféltől örömmel vesszük a bűnbánat ez első jelét, nem volnánk következetesek önmagunkhoz, „Az *Amatőr*“ eddigi — személyi, dologi, vagy bármily más akadályt nem ismerő — multjához, ha *a magyar fotoművészet*, de főképpen *az arcfényképezés terén tönkretett foto-közizlés megreformálása érdekében*, nemcsak a magyar amatőröktől, — a kik tanításainkat úgysis követik, — *de a magyar szakfényképezőktől* is nem követelnök, hogy: „*ne csak dicsőítsék a Dührkoop mester visszatérését a természetességhez, hanem kövessék példáját maguk is.* — Vessék le az üvegházi lim-lom, „plein-air“-tetővilágítás, konvencionális pózok, világítások és főleg a *retus* természetellenességeit. Vagyis térjenek vissza az egyedüli igazsághoz a *szép természetességhez!*“

A mi amatőr olvasóink közül is igen-igen sokaknak, főleg az egyesületek, — vagy ezek hiányában szakfényképészek — műtermekben dolgozatóknak is különös figyelmébe ajánljuk, hogy óvakodjanak a megszokott konvenciók hibájába való esésétől.

Tanulmányozzák e néhány képet, melyet *Dührkoop* mester ezernyi alkotásaiból kiválasztottunk, és ha másképpen nem megy, nem bánjuk, addig-addig másolják, a mig az ő grandiózus egyszerűsége, mesteri mesterkéletlensége, közvetlen egyszerűsége az Önök vérebe is átmenvén, akként individualizálódik, mint a hogyan ez a nagy festők műveinek másolása közben a *tehetséges* festőnövendéknél megy végbe.

Ámde a nagy mester munkáit nemcsak e külsőségek teszik értékes, önálló műbecsű alkotásokká, hanem főleg az a belső „*tartalmiság*“, mely

minden egyes képéből, mint a modell és a fotóművész lelkiületének együttes megnyilatkozása szól hozzánk.

Intelligencia művészlélek emberismeret és szaktudás az, a mi e képekből kiárad. Becses megnyilvánulásai egy kiforrott művészléleknek. Követésre méltó mintalap minden egyes.

Nem fedezzük fel olvasóinknak a nagy *fotostylművészt*. Feltételezzük, hogy — legalább hirből annál is inkább ismerik, mert mi már ismételtén ismertettük az ő nagyszabású művészeti jelentőségét.

Azt, a mely hivatva van az arcfényképezés összes dogmáit, konvencióit, töméntelen hazugságait és természetellenességeit ledönteni és annak romjain teremteni meg *világszerte a természetes, hű és jellegzetes művészi arcfényképezést.*

Ezért mondható *Dührkoop* mester az arcfényképezés *ihletett* reformátorának

A mesternek — lapunk mai számában — bemutatott alkotásait a „Képeinkről“ c. rovatban egyenként is méltatjuk.

Rudolf Dührkoop mester és művésztének jelen: tősége :

Az a lelkes törekvés és munkálkodás, melylyel amatöreink a művészi fényképezés elismeréséért és a többi művészetekkel való egyenjogosításáért küzdöttek, meghozta gyümölcsét. A kiállítások, felolvasások és a fényképezés

A művészi tájfényképezés és eszközei. :
Irta: Sz. Kiss Lajos, Budapest.

céljait szolgáló művészi folyóiratok voltak a demonstráció eszközei, amelyek közvetítésével részben már sikerült a szépért lelkesülő nagyközöniséget meggyőzni arról, hogy a fényképezés szolgálhatja a művészetet, sőt maga is mint művészet jelenhetik meg. Részben már sikerült az elismerést kivívni s hogy általánosan még nem fogadták el, annak oka — szerény véleményem szerint — a fényképezés rendkívüli elterjedtségével s mintegy játékszerűtűzésével magyarázható. Nézzünk csak kissé körül, hiszen manapság külföldön ugyszólván minden második ember fényképez. Gyermek és felnőtt egyaránt foglalkozik vagy foglalkozott hosszabb-rövidebb ideig a fényképezéssel s amig tetszik neki a játék, csattogtatja is gépének pillanatzárárt és készíti az értéktelen képek sokaságát. Ennek azután megvan a visszahatása, bizonyos idő múlva megunva a dolgot, félre teszi a gépet, de valami nyoma, valami tanulsága mégis megmarad benne a fényképezéssel eltöltött időnek s feljogosítva érzi magát, hogy kritikát mondjon a művészi fényképezésről is, melynek az ő játékához csak annyi köze van, hogy az eszközei voltak ugyanazok. Az ő szempontjából itéli meg azután a valóban művészi fényképeket s lekicsinylésébe mindig valami irigység is vegyül, hogy ő olyat alkotni sohasem tudott. De azt nem gondolja meg, hogy mint minden művészet elsajátításához s kifejezésre juttatásához, úgy a fényképezéshez is igen sok gyakorlat, tanulás, lelkesedés, kitartás, szeretet és ami talán

: A művészi :
tájfényképezés
: és eszközei :

legfontosabb, *művészi látás* és *művészi érzés* kell. Ez utóbbi kellékek nélkül lehet ugyan szép és technikai tekintetben kifogástalan képet csinálni s hogy a kép mégis csak közönséges reprodukció lesz, annak oka a művészi elemek hiányával magyarázható meg. S éppen az a baj, hogy a művészi képet és a szép képet az életben léptenyomon összetévesztik. Mily gyakran halljuk például egy szép tájat ábrázoló kép előtt a tetszés nyilvánulását s annak művészi voltát; holott a tetszés nem a képnek, hanem a tájnak szól. Viszont sokszor a valódi művészi kép mellett is közönyesen haladnak el a meg nem értés miatt.

Kísérjük figyelemmel két amatőr munkáját kinn a természetben s nézzük mindjárt a felvételek eredményét, a kész képeket.

Derült tiszta égboltu tájat mutat az egyik képe. A víz fodrai, az előtér fűszálai s virágai is élesen ki vannak rajzolva. A fűzfák ágai éles konturokkal nyulnak bele a felhőtlen égbe. Hátrább egy házikó omladozó kerítéssel s fákkal körülvéve, melyek tompább árnyalatban bár, de még mindig élesen válnak le a háttéri erdővel fedett dombokról, amelyek éles hullámzó vonalai zárják el a láthatárt. Ha még hozzá vesszük a fénytelen brómezüst-papir bársonyos simaságát s kékes fekete árnyékait, úgy készen áll előttünk a kép, amely élethű és szép is lehet, de valami mélyebb benyomást nem gyakorol ránk, mert nem érezzük a táj *hangulatát*. Az ily kép *nem* művészi.

Nézzük a másik képet. Alkonyodó táj. Az égen sötét megszakadozó felhők. A patak mint világosabb folt hat, melyben a fellegek visszatükröződnek. A házikót csak egy élénkebb, szabályosabb alaku folt jelzi, amelyen túl részletnélküli sötét tömegben terülnek el a dombok, lágy konturokban válva el az égtől.

Ha az ily kép nézésébe merülünk el, tökéletesen átfogjuk érezni azt, valami belső jóleső érzés fog el bennünket. Szinte odaképzéljük magunkat a patak mellé, amint elmerülve élvezzük a természet fenségét. A hatást még fokozzák a gummi kép melegebb tónusai, a folthatások, a durva papir szemcsézettsége, amelyek együttesen mintegy *életet* adnak a képnek. Mintha látnók a lég rezgését, a fűzek hajladozó ágait s a patak folyását.

*Hiába keressük e képen a részleteket, a fűszálakat, a fák kérgének repedéseit, amelyek együttvéve adják a kép élességét, s amelyet annyira szeretnek a fényképeken s amelyet oly sokan a jó kép elengedhetetlen feltételének tartanak, mindezeket nem fogjuk megtalálni. De látjuk-e mi ezeket tényleg, ha elmerülünk egy-egy táj szemléletébe? Ugy-e nem? Látni fogunk ugyan fákat, vizet, felhőket stb., de azok csak mint az érzés felkeltői, megindítói *egész összességükben* szerepelnek anélkül, hogy egyenként valami benyomást gyakorolnának reánk. És éppen ebben tér el a művészi kép a közönséges képtől. *A művészi kép a részletekből csak annyit ad vissza, amennyi okvetlenül szükséges az érzés felkeltéséhez, a többit eltompítja, vagyis szemünkön keresztül szól a szívhez.* Mig a közönséges kép tudásunkhoz szól; tudjuk, hogy a mezőn fűszálak, a fa kérgén repedések vannak s ezeket hiven visszaadva, tetszésünket kivívja ugyan, de művészi érzést nem kelt fel bennünk, mert éppen e részletek hatnak zavarólag az összhangra, amely a művészi kép egyik feltétele: addig a művészi kép *lelki gyönyört* kell, hogy keltsen bennünk.*

Talán különösnek tűnik föl, hogy ugyanazon eszközökkel dolgozva, az eredmény mégis oly különböző. Mitől függ tehát a művészi kép létrejötte, ha ugyanazon objektívvel — esetleg géppel — dolgozva, az eredmény mégis eltérő. Ez a pont az, amin az egész dolog megfordul. A lencse lerajzolja ugyan azt, ami előtte van, de az már az amatőr dolga, hogy *érzést is vigyen a képbe*. A lencsének más szerkezete van, mint a szemnek,

élesebben lát meg mindent, a lemez érzékenyebb mint a szem renehártyája, melyen a benyomások egyre változnak, egymást gyengítik, erősítik, — tehát ha művészi képet akarunk csinálni, akkor *az objektív-adta képet olyanra kell át alakítani, mintha azt szemünk látta volna.* Hozzájárul még az is, hogy a természetben mindent színesen látunk, ellenben csak egy színben vagyunk képesek azt visszaadni.

Eljutottunk tehát oda, ahol eltér a két amatőr munkája. Az egyik a felvétellel munkájának nagyobb részét befejezte, a másik pedig csak ezután áll munkájának nagyobb része előtt. Az utóbbi ugyanis nyert képét csak *vázlatnak* tekinti, amely kidolgozásra vár, hogy művészivé váljék.

Természetesen a nem művészi fényképezésnek is meg van a létjogosultsága. Akár mint személyről, utazásról stb. való emlék, akár más körülmény szolgálatában áll is, egyaránt kedves foglalkozást nyújt. Egy szép táj képe pl. ha nem is művészi, mindig kedves emlék lesz, mert felkelti bennünk az ott töltött időnek benyomásait. Nem kívánhatja senki, hogy e képek megfeleljenek a művészet követelményeinek, de viszont az illető se kívánja képeinek a „művészi“ jelzőt.

Az a fontos tehát, hogy *minden amatőr az őt megillető határok között mozogjon* s ne kívánozzon oda, ahol a követelményeknek nem bír megfelelni. *Mindenekelőtt pedig először a fényképezés technikai részével legyen teljesen tisztában, mert ez az az út, amelyen keresztül igazán szépet lehet alkotni.* És hogyha ezzel elkészült, *csak akkor próbálkozzék művészi feladatok megoldásával.* Addig is azonban, ha nem úgy menne a dolog, amint ő elképzelte s maga is érzi, hogy nem bír művészi alkotni, *legalább ne tagadja annak létét.* Így mindegyik saját keretei között mozogva, hasznosat s szépet alkothat s zavar-
talanná teszi másoknak a művészi képekben való gyönyörködést. (Folytatjuk.)

gy a régebben, valamint az újabban megjelent magyar nyelvű fényképezési folyóiratainkban böngészgetve, meglepődve tapasztaltam, hogy a fényképezésnek egyik legvonzóbb, legkedvesebb és emellett legtanulságosabb ágáról: az *állatfölvételekről* — az Amatőr 1907. (IV. évf.) 2. sz. közölt tanulságos cikktől és a szép állatfölvételektől eltekintve — úgyszólván mi sem olvasható.

Bosszankodva vettem elő jelesebb szakkönyveinket: *Schmidt, Dr. Meczner, Kiss* munkáit, de a keresett fejezetnek nyomát se találtam. Ultima refugiumul az én szülőtem-
hez: *Amatőr Fényképezés Könyve* című munkámhoz fordultam. Forгатom ide, forгатom oda s oh... mea culpa, mea maxima culpa, — pirulva kell bevallanom, hogy a 350 oldalas kötetben itt-amott föllelhető 50—60 sornyi vonatkozáson kívül egyebet se találtam. S ami a dologban legbosszantóbb: könyvem e fogyatkozása *véletlen* műve, mert hosszas keresgélés után kézirataim között rátaláltam a kötetbe fölvenni szándékolt fejezet eredeti vázlatára.

Feledékenységből eredő hibám jóváteendő, az állatfölvételekre vonatkozó *főbb* tudnivalókat a következőkben nyújtom. *Az állatfölvétel egyike a legnehezebb fölvételi módoknak.* A siker föltételeit itt nem csupán a valóban elsőrangú gép és bizonyos fokú gyakorlat,

hanem alapos természetrajzi tanulmányok képezik. Ha az egyik föltétel hiányzik, a nyerendő kép nem fogja fölkelteni bennünk az igazság és szép érzetét.

Hogy egy eklatáns példát hozzak föl erre, hivatkozom az „Apollo“ német fényképezési lap 1903. évfolyamában megjelent két pillangófölvételre: „Japán Anemonén pihenő pávaszem“ és „Mácsonya-virágon ülő Admirál“. A képek technikája kifogástalan. Az összehatás a lehető legkedvezőbb. Tisztán fotografális szempontból jó is volna, ámde ha a biológus szemével vizsgáljuk a látszólag kifogástalan képeket, sem az egyik, sem a másik nem ér semmit.

Nem pedig azért, mert biológiai szempontból helytelen, sőt természetellenes. Mindkét pillangó ugyanis horizontálisan szétterjesztett szárnyakkal pihen a virágon, már pedig az ily pihenés sem a pávaszemnek, sem az admirálnak nem tulajdonsága, — lévén mindkettő nappali pillangó — s így kétségtelen, hogy a képek szerzője élettelen, lepkegyűjteményből kivett, virágra tűzött példányokat szerepeltetett.

Néhány évvel ezelőtt Berlinben jártamban a „Deutsche Gesellschaft von Freunden der Photographie“ kiállításán vezetöm egy díjat nyert képre hívta föl figyelmem. Hamvas gyümölcsökkel rakott őszibarack-gallyon ülő szentgyörgybogarakat (*Rhisotragus solstitialis*.) ábrázolt. Mint a gummi-technika egyik kiváló példányától fotografiai szempontból nem igen lehetett volna elvitatni a pálmát, de a biológiai vizsgálat oly fokú hibákat, oly anachronizmust tüntetett föl, melynek rontó hatását, természetellenes voltát — legalább előttem — nem tudta ellensúlyozni, pláne feledtetni a kifogástalan technika s a kedvező ítéletet provokáló összeállítás.

A szentgyörgybogár, élet- illetőleg repülési ideje ugyanis május végétől július elejéig tart s így nemcsak biológiailag, hanem fizikailag is lehetetlenség, hogy a július elején elpusztult áliatkák az ősszel érő barackon üljenek.

E felhozott példákban is láthatják amatőr-társaim, hogy állatfölvételeinknél mily elsőrangú szerepe van a biológiának.

De amint biológiai ismeretek nélkül nem készíthetünk kifogástalan képeket, úgy kárba vész minden ebbeli ismeretünk, ha gépünk nem kifogástalan minőségű. Tehát legyen az 13×18-as méretű, fényerős objektívvel, (F:4—F:6.8), nagy gyorsaságot kifejtetni képes pillanatzárral, beállító skálával ellátott könnyű, könnyen kezelhető, kombinált gép. S miután igen gyakran kisebb állatkákat, rovarokat életnagyságban, sőt még ennél is nagyobb alakban kell fölvennünk, a kamarának hosszú kihuzatunak kell lennie, mert jól tudjuk, hogy valamely tárgyat eredeti nagyságban csakis abban az esetben fényképezhetünk, ha az objektum és objektív közötti távolság mértékszám egyenlő az objektív és felfogó-lemez közötti távolság mértékszámával.

A jó gépen és megfelelő biológiai ismereteken kívül a sikerült képek nyérésének harmadik föfeltétele: a bizonyos fokú gyakorlottság, momentán cselekvőképesség.

A szabadban élő, gyorsan ügető, futó vagy repülő állatok fölvételénél ismerni kell 1. azok másodpercenkénti mozgásának megközelítő sebességét; 2. a fényképezendő állat és az objektív közötti távolságnak a lencse gyújtótávolságához viszonyított hozzávetőleges mértékszámát; 3. a mozgási és távolsági adatoktól függő helyes exponálási időt. Mivel pedig az első és harmadik pontra nézve „Amatőr Fényképészek Könyve“ című munkámban részletes táblázatokat és utasításokat talál az olvasó, azért ennek e helyen való pertraktálását elengedhetőnek tartom. A távolságok becslésére nézve kiváló segédeszköz a különféle kombinált rendszerű ikonóméter, melyek közül a Baltin-Töpfler-félet ajánlom legjobban.

Ha oly állatokat fényképezünk, melyek szelidségüknél, a emberhez való szokottsá-

guknál fogva lehetővé teszik a kényelmesebb, gondosabb beállítást, a fényképezés helyét olyképen kell kiválasztani, hogy a leveendő állatnak életmódjához, szokásaihoz, színéhez illő alkalmas háttér, környezete legyen. Így például igen hálás fölvételi objektum: az éléstár egyik sarkában egérre leső macska, melynek figyelmét egy pontra fixiroztathatjuk, ha a játékszerkereskedésekben néhány fillérért kapható műegeret* futtatunk el a kívánt hely előtt. A staffázs lehet egy rozzant láda, alóla kikandikáló néhány szalmaszál; fölötte egy-két különböző helyzetben álló csupor, zöltségcsomó stb.

Házörző ebet a kutyaól előtt, tehenet a szabad jászol mellett, disznót a vályúnál igen könnyen fényképezhetünk. Kedves képek továbbá: a csibéit vezetgető tyúkanyó, a gombolyaggal játszó macskafiak, a káposztalevelet fogyasztó házinyul stb.

A háttér színét illetőleg különösen ügyeljünk arra, hogy az mindenkor lényegesen elüssön az állat színétől. Így például egy sötétbarna szőrű vizslát sötét-, fehér macskát nyulat, libát, kacsát fehér háttér elé állítani, illetőleg terelni sohasem szabad. Hogy miért nem, azt a fényképezéssel behatóbban foglalkozók előtt szükségtelen okadatolnom, hiszen tapasztalatból úgy is tudják, hogy egynemű elő és háttéri színek jó, tetszetős képet, éppen a színellentétek, finomabb árnyalatok hiánya miatt nem adnak.

A mondottakból tehát világos, hogy jó, a háttérből, környezetből — hogy úgy mondjam, markánsan kiemelkedő képeket csakis abban az esetben nyerünk, ha oly állatoknál, melyeknél a sötét szín dominál, fehér vagy szürke árnyalatu, — és a melyeknél fehér szín az uralkodó, sötétebb háttérrel választunk. Ha mesterséges háttérrel használunk, ügyeljünk arra, hogy a hátfal szélei sehoh se essenek a képmezőbe, mert ez teljesen lerontaná a kép hatását. (Mesterséges háttérrel sohasem használjunk! *A szerk.*)

Hogy a fogságban élő vagy időlegesen ott tartható állatokról ne csupán tetszetős, de egyszersmind bio-, illetőleg oekologiai tulajdonságaiknak s a környező természethez való viszonyuknak is megfelelő képeket nyerhessünk, amatőr-társaim figyelmébe a következőket ajánlom: kisebb állatkákat, akár szárazföldön, akár vízben tartózkodjanak is azok, leghelyesebb üvegfalú ládikába helyezni (mérete kb. 1400 m²×60 cm.) természetesen azzal a különbséggel, hogy a vízben élő állatok fényképezésekor az üvegládikába kristálytiszta vizet öntünk, vagy pedig külön aquáriumot használunk e célra. (Folytatjuk).

Állatfölvé-
: telek :

agyon sok holdvilágos képet láttam; valóságos remekei az amatőr munkáknak. Azonban erősen kétlem, hogy azoknak csak egyetlen egy százaléka is *valóságos, éjjeli* föl vétel lenne. Legnagyobb részét hamisítványok ezek, meghamisításai az igaz természetnek. Ugy készülnek, hogy alkalmas világításu tájképbe illetve a föl vétel negatívjébe a megfelelő helyre *berajzolják* a hold korongját, vagy úgy, hogy a felhők mögé bujt napot nagyon rövid pillanattal fölveszik, a negatívba *berajzolják* a holdat, végül sötétre másolva... holdvilágos táj, vagy a jó Ég tudja, milyen hangzatos név alatt kerül napvilágra.

Hát ez nem művészet! Ilyen képet bárki, ha egy kis kezűgyessége van, — készíthet! Csupán arra kell ügyelnie, nehogy a világítás, illetve az árnyék árulójává legyen a kép címének, témájának.

Holdvilágos tájképek

∴ fölvétele. ∴

Irta: Sztankovszky József (Erdő-szentgyörgy.) ∴

Holdvilágos
: tájképek
fölvétele. :

Néhány fél éjszaka és lemez elvesztése árán azonban lehet igazi, természetes holdas képet készíteni. Eleinte talán az eredmény nem éppen kielégítő, de ezt egy kis korekció, a lemez utánjavítása mérsékli.

Ilyen fölvételt legjobb holdtölte idején, kissé felhős égnél készíteni, mert az ilyen körülménynél a kép hangulatosabb, szebb! Mint minden ilyen nehezebb fölvételhez, ehhez is okvetlen szükséges egy nagy fényerejű objektív s olyan berendezésű kamara, melynél könnyen ellenőrizhető a hold egy helyben maradása — a beállító üvegen — anélkül, hogy a kazettát a benne lévő lemezzel kimozdítanók a gépből. Végül nagyérzékenységű, kissé lágyan dolgozó, lehetőleg *színérzékenyített* lemezre van szükség.

Nem akarok ajánlani objektívet, kamarát, lemezt, mert direkt, e célra beszerezni — szinte fölösleges, hiába való kiadás lenne.*

A magyar Adria „Frapilló“ lemezt láttam. Óriási fényérzékenysége mellett nagyon jó színérzékenységgel bír, fátyolosodásra nem hajlandó, lágyan dolgozik.

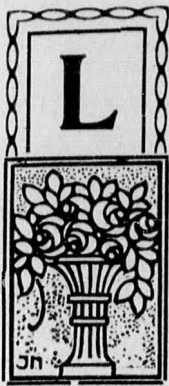
Lássuk már most, hogy készül a holdvilágos kép? Holdtölte idején lássuk el magunkat a szükséges kellékekkel, — főleg sok lemezzel — állványt is vigyünk; menjünk ki a mezőre, a hol legtisztább a levegő s legalkalmasabb a táj. A lehető legalacsonyabb állású állványra erősítsük föl a *tükör-reflex kamarát*, az alacsony állvány szilárdabb, s a gép mellett állva kényelmesen láthatjuk az objektív által a tükör közvetítésével, homályos üvegre vetített képet), és állítsunk be egy olyan képet, amelyen a földből lehetőleg nagyon kevés, fából bokorból stb. pedig legfeljebb 1—2 jusson még pedig úgy beosztva, hogy ezek a részletek lehetőleg a lemez valamelyik *szélére* essenek, s a kamara előtt nagyon rövid távolságban álljanak. Továbbá, hogy a hold korongja vagy a fa, bokor ágai közé, vagy legalább nagyon közel ezekhez legyen. Ez részben a könnyebb beállítás, részben a kép szépsége érdekében kívánatos. A képet mindig a legközelebb álló részletre állítsuk be élesen.

Lapályon, holdfölvételt csak keltekor, vagy nyugtakor készíthetünk, mihelyt azonban a hold a láthatár fölött 40°-nál magasabban áll, már egy kis *cselhez* kell folyamodnunk, mégpedig vagy egy domb ellenkező oldalának tövébe, vagy egy mély árok fenekére, melynek szélén fa, vagy bokor, vagy más valami alkalmas részlet található, s most innen, — a gépet *fölfelé irányítva* — állítjuk be a legalkalmasabban. Amint ez megtörtént, a lemezt helyezük be a gépbe. A kazetta toló ajtaját nyissuk ki, s a hold korongját jegyezzük meg pontosan a beállító üvegen, most a tükröt eresszük föl, s hagyjuk hatni a sugarakat a lemezre. 2—3 percenként eresszük le ismét a tükröt s figyeljük, hogy nem távolodott e a hold képe el nagyon a megjegyzett helyről? Ha igen, úgy nagyon óvatosan ismét emeljük előbbi helyére s exponáljunk tovább. Tiszta időben 15—20 perc a nevezett objektívvel rendesen elég szokott lenni. Biztosság okáért tanácsos 3—4 hosszabb-rövidebb expozícióval fölvett képet készíteni, főleg abban az esetben, ha a hold a felhők között bujkál.

Előhívásukhoz nagyon alkalmas az amidol-hívó bromkalival és 20° C. melegen alkalmazva. A kész negatívot a szükséghez mérten gummi-gutti nevű festék-anyaggal fedve korrigáljuk, esetleg jó fekete krétával is javíthatjuk. A hold korongját minden esetben kissé nagyobbítsuk meg.

* De mi igenis ajánljuk, — mert nyugodt lelkiismerettel ajánlhatjuk az *Ernemann* tükörreflex-kamarát, valamint a *Hüttig*-gyár „Művészkamara“ elnevezésű tükörreflex kamaráját, *Ernemann*, *Zeiss*, *Goerz*, *Busch Rodenstock*, *Reichert*, *Rietzschel* stb. anasztigmátokkal felszerelten.

áz fog el és aggodalom. E helyütt képeinkről birálatot, vagy legalább is méltatást szoktunk írni. És vajjon, hogyan bíráljam én most azt a végtelenül szubtilisan finom, de határozott és kiforrott művészetet, mely *Dührkoop* mesternek lapunk mai számában közölt képeiben megnyilvánul? Vajjon, hogyan jutassam kifejezésre, miképpen ültessem át a szó és betű birodalmába azt a sok nemes művészi ambíciót, az impreszióknak, reflexióknak, az agy, az idegek, a szív megannyi vibráló hullámzásának, de mindenekfelett egy hatalmas művészhatalom izzó forrongásának, új, meg új formák, színek, fényhatások utáni törekvéseinek összességét, melyeknek egyetlen nagy célja, az embei képmásnak a kamara segítségével való *művészien igaz* ábrázolása?

Miként méltassam e képeket, melyek ékesszóló bizonyosságai, megcáfolhatatlan dokumentumai annak, hogy az üveglencse és a kamera obszkura, — e *lélektelen* eszközök — sem kevésbé alkalmasak valóban értékes műbecscsel bíró alkotásokra, mint az ecset, a véső, a hegedű, ha — ihletett kézbe kerülnek.

És ha mégis megkíséreljük, hogy olvasóinknak ne csak szeme elé tárjuk a művészi fényképezésnek ez *igaz* gyöngyeit, hanem azoknak értékét, kvalitásaiknak sokaságát is, melyek bennünk a szép érzetét keltik és az igazság erejével hatnak, a tanítás kedvéért tesszük.

Ime a mester eddigi alkotásainak egyik legszebbike, mely lapunkat műmellékletként díszíti. A híres és nálunk is járt amerikai táncosnőnek Miss Maud *Allan*-nak arcképe ez, melynek egyedüli sokszorosítási jogát a berlini „*Die Woche*” című képes világlap szerezte meg. Hogy e képet is bemutathassuk olvasóinknak, a „*Die Woche*” kiadóvállalatának engedélyét kellett előbb kikérnünk, a miben *Dührkoop* mester és az illető lap szerkesztőségének szives közbenjárása volt segítségünkre. Így készült az eredeti nagy képről egyszerre *két* reprodukció (klisé) Berlinben; az egyik a „*Die Woche*”, a másik „*Az Amatőr*” részére.

De e képünk a megszerzésére fordított nagy fáradságot ugyancsak megérdemli. Mert talán ezen a képen látszik meg leginkább a képtárak klaszikusainak, azok buzgó tanulmányozásának hatása. Szinte azt véljük, hogy monochrom — egyszínű — festményt látunk.

Ez arckép *fényfestmények* volna tehát nevezhető. Szinte nem is eredeti fényképnek, hanem valamely nagy arcképfestő művéről készült mesteri reprodukciójának látszik. Azt a „*kigyózó*” testtartást, mely a neo-klasszikus táncosnőnek oly jellegzetesen *egyéni* sajátossága, még *ülő* helyzetben is pompásan juttatta kifejezésre *Dührkoop* mester. A könnyedén támaszkodó, szétnyújtott plasztikus karok, teljesen követik a test kigyóvonalát. A szinte stilizált kezek, — milyeneket *Tizian* „*Venusánál*” figyelhetett meg *Dührkoop*, az előrehajló felsőtest, a lehajló vállakon nyugvó kissé „*skurc*”-ba visszahajló fej, — a széles structollas kalappal, — fejezi be a bravurosán lendületes *vonalvezetést* mely e képnél oly kiválóan művészi beállítást (de korántsem pózt!) eredményez. A teljesen letompított — de nem szurkosan fekete — sötét háttérből, (melyet csak itt-ott bont meg egy-egy gyenge féltónusu fényfolt) szinte szoborszerűen bontakozik ki a tónusok óriási skálájával a táncosnő alakja. Az arcon hiába keressük azt az *édeskés* mosolyt, melyet a fényképezés szinte — kivétel nélkül — *ráterőszakolnak* modelljükre. Sőt ellenkezőleg; csak a bánatosan, majdnem fájdalmasan merengő kifejezést látjuk a táncos tragika arcán. Növeli ezt a hatást a kissé lehajló fej is. Az arc plasztikája dacára sem túlmarkánsak a művésznő arcvonásai. Kissé lapos világítását ha nem is a tetőről — mert *Dührkoop* szobában, és nem üvegházban fényképez, — de az ablak felsőbb részéről veszi, miközben az alsórészeket ugyancsak lefüggönyzi. Ez eredményezte a homlokon, az orrnyergen, orrhegyen és ajkakon azokat a kicsike kis erősebb *fehér* fényfoltokat, melyeket egyébként az egész képen nem látunk viszont. És ez a világítás adja az orr és száj alatti, és a karokon is látható, átlátszó, de bizony erős, — vetett, árnyékokat, melyek oly erősen élénkítik az arcot, és teszik azt még plasztikusabbá.

Az egész arcon, karokon sehol egy atom retus és mégis a karakterisztikusan erős csontozatu arc is mily bámulatosan lágy! Pedig az egész képben az arc, a váll és az egyik kar van a legerősebben világítva. És csupa hús és csont ez arc és test, mégis lágy, de nem édeskés, markáns, de nem kemény, tónusos, de nem szurkos. A női ruhát csak ritkán tompítja el egészen a mester. De lefokozza annyira, hogy lássék ugyan, de *ne hivalkodjék* a képen. Ezért az éles rajzra csábító, élénk fehérségeket könnyen adó csipkét csupán elmosódottan jelzi. A sötétebb ruhát pedig már csak annyira amennyire mégis kell, nehogy egy sötét foltba veszve a test plasztikája és vonalai vesszenek el alatta.

∴ Képeinkről ∴

Dührkoop képei
Írta: dr. Kohlman Artúr.

Egy egész kötetre való esztetika van ezekben a képekben. Ámde a hasábjaink száma korlátolt. Ezért — bárhogyan is szeretnők s bármily tanulságos is volna amatőr, szakfényképész és laikus, de szépérzékű olvasóinkra nézve — kénytelenek vagyunk a mester többi képeit csak a legszelebb vonásokban méltatni.

Nézzük például második műmellékletünket. A fejnek a kép egyik sarkában való elhelyezése mellett a kép másik sarkában nagy merészen a botjára támaszkodó két hosszú kezét helyezi el. A haj beelóg a homlokba, sőt arcba, a szem és orr alatti mély, de lágy árnyéku ráncokat, a jellegzeteseket de hogy is retusálta ki. A ruha — bársonykabát — dehogyan is élénk. Egy nagy folt, melyből az arc és kezek másik két világosabb foltja csodás plasztikával és tónusgazdagsággal válik el.

Az „Egy festőművész arcképe“ nagyszerű konturjait, a cigarettát ujjai között tartó férfi arcképén, a fesztelenséget és *merész* vonalvezetést, a „Zongoraművésznő“-én az *arc* erős kiemelését, mellette a sejthetőségig fokozódó elmosodottságot, a karosszékülő egész női alakban az arc sajátosan finom világításán és rajzán kívül a *póztalan művészi pózt*, a páratlanul lendületes vonalvezetést, a selyemruhának — mesteri rajzát, *fényét* visszaadó szinezését, a fiatalkori Bismarkra emlékeztető ülő férfi-arcképben a Lenbach-szerű jellemrajzot, a „Játszótársak“ címűben a mozgást és jókedvet, a „Játszozó gyermekben“ a gyermeki életből vett jellemző tanulmányt, „Az anyai szeretet“-ben az eszme-fotografálás mintaképét, a Dr. Kohlman Arthúr arcképében, a „megszólalásig“ hű és jellegzetes képmást csodálhatjuk.

Nem fog mosolyogni senki, — legalább reméljük, — ha azzal fejezzük be e kép máltatását, hogy nem hiába tanulmányozta annyit *Dührkoop* a piktura oly nagyságainak, mint *Hollbein*, *Tizian*, *Reynolds*, *Gainsborough*, *Millais*, *Velasquez* és mások hírneves munkáit, mert az ő kamara arcképein *ezt a művészetet* látjuk — modern eszközökkel, de hasonló művészi ihletséggel és szellemi tartalommal újra megelevenedni.

Kérje mindenütt «AZ AMATŐRT»

ÖNKÉNTES ELISMERÉS

Heinrich Schumann fényképész részéről (Wien, XI., Meidling, Breitenfurterstrasse 1/A)

az „Agfa“-Chromo-lemezekről
és a Chromo-„Isolar“-lemezekről.

Wien, 1907. Oktober 3-án.

Nem mulaszthatom el, hogy teljes elismerésemet ne nyilvánítsam az Önök „Agfa“-Chromo, valamint Chromo-„Isolar“-lemezei felett. Mindeddig kizárólag 18×24 és 15:31 cm.-re dolgoztam. Szeptember közepé csupán „Agfa“-ra dolgozom s mondhatom az eredmény nagyszerű volt. Ezért az előbb használt . . . lemezekhez sohasem térek többé vissza. Az „Agfa“-lemezek mindazokat a jó tulajdonságokat egyesítik magukban, melyeket a tájfényképező támaszthat a lemeze iránt. Ezért a részletekbe nem bocsátkozom. Csúpan csak azt sajnálom, hogy már sokkal előbb nem használtam az Önök gyártmányát.

16 oldalas

„Agfa“-árjegyzékek 1908 évre

magyar nyelven, itt látható címlapjazzal

Ingyen minden fotoüzletben kaphatók.

**CARL ZEISS
JENA**

ZEISS

PALMOS KAMARÁK

**CARL ZEISS
JENA**

Kamara
könnyű
fémről
fokális
redőnyzárral
és
**Zeiss-
objekti-
vekkal**

Méretek.
6×9 cm ;
6, 5×9 cm ;
3 1/4×4 1/2
inches, 4×5
inches és
9×18 cm
sztereo- és
panoráma
felvételek-
hez

—o—

Használható leme-
zekre csomagfil-
mekre, tekercs-
filmekre és u. n.
Zeiss- „Pa-
ckung-gal.“

Kérjen: „P 32“ sz. árjegyzéket ingyen és bérmentve.

**VERANT-
sztereoskopok**

WIEN,
Ferstelgasse 1.
Ecke Maximilianpl.

Carl Zeiss, Jena.

**TELE
objektivek
távfényképe-
zéshez**

**BERLIN, Hamburg,
Frankfurt a/M.
London, St. Petersburg**

Nyári sporthoz

az egyedül alkalmas kamara a

HÜTTIG „CUPIDÓ“-ja

lemez és csomagfilmre,

HÜTTIG „Llyoyd-Cupido“-ja

tekercsfilmekre és lemezekre.

➡ Egy ujjnyomás és a kamara felvételre kész! ➡

254. sz.
árjegyzék
díjtalan.

Hüttig A.-G., Dresden

Fiók: WIEN IX. Berggasse 4.

Dührkoop életéből.

Levelek a szerkesztőhöz. A mester önéletrajza.

Alábbiakban közöljük Dührkoop mesternek a Dührkoop szám ügyében lapunk főszerkesztőjéhez intézett két legutóbbi levelét.

Igen tisztelt Doktor Ur!

Örömmel értesültem abbeli szándékáról, hogy Ön egy „Dührkoop-számot” kíván kiadni és természetesen készséggel bocsátom Önnek rendelkezésére *legujabb* műveimet. Remélem, hogy lesznek közte olyanok, melyek a reprodukcióra alkalmasak.

Legközelebbi levelemig is vagyok baráti üdvözléssel
Hamburg, 1908. márc. 26.

híve:

R. Dührkoop.

Igen tisztelt, kedves Doktor Uram!

Becsés kívánságára mellékeltem néhány rövid adatot küldök az én életem, illetve működésem fejlődéséről és remélem, hogy azok az Ön céljainak meg fognak felelni. Ezenkívül mellékelek egy *Lichtwarkról*, *Yuhlról* és *rólam* megjelent cikket, melyből Ön egyet-mást megtudhat. Nagyon köszönöm Önnek, hogy Ön engem ily módon megtisztel, mint a hogyan egyébként azt a legszeretetteljebbemben már eddig is ismételtén megtette volt.

Nem vagyok teljesen tisztában azonban azzal, hogy Ön mit ért az én műhelyem kis „brosürája” alatt, de ide mellékelek egy kis füzetet, mely talán megfelel a kívátnak.

Szeretetteljes figyelmességét viszonzni szeretném én is, kedves Doktorom s ezért engedje meg, hogy a *Maud Allan* arcképét és a beküldött képek egyikét-másikát is tisztelem jeléül Önnek felajánljam.

Ha e szám megjelenése után, néhány példányt küldene, igazán nagyon lekötelezne.

Remélhetőleg a jövő évben viszontlátjuk egymást a *drezdai kiállításon*.

Fogadja úgy a leányom, mint az én legszivélyesebb, tiszteletteljes üdvözléteimet, melyekkel vagyok

baráti, tisztelő híve

Berlin, 1908. április 9-én.

R. Dührkoop.

U. i. Szerkesztőségi dolgozó szobája részére ugyan csak szívesen engedek át néhányat az újabb képeimből, a miről csaknem megfeledeztem.

Az Ön

R. D.-ja.

*

A mester önmagáról.

Harmincnyedik életévig kereskedő voltam és mint *amatőr* kezdtem a fényképezéssel loglalkozni. Ez úgy 1882-ben történt, mikor még nem állott oly sok és tökéletes segédeszköz a fényképező rendelkezésére. 1883-ban otthagytam a kereskedői pályát, fényképezési műtermet nyitottam, és csakúgy, mint mások, jobb és rosszabb képeket készítettem; vajmi csekély sikerrel. Ámde már ekkor is mindenképpen arra törekedtem, hogy ízlésemet fejlesszem. Eközben, néhány szerencsés véletlen révén, mely „megrendelések” alakjában jelentkezett, egészségesebb és jellegzetesebb felfogású fényképek iránti fogékonyságot tapasztaltam. Ezért 1899-ben nagyobb számú realiztikusan felfogott képpel léptem fel, melyek még ugyanabban az évben több aranyérmét és más kitüntetést szereztek nekem. Már most teljes erővel az arckép alapos tanulmányozására vettem magam. Angol, amerikai és francia *amatőrök* képeit, de főleg Németország, Anglia és Franciaország

Vereinigte Fabriken Photographischer Papiere, Dresden.

A következőket gyártjuk és ajánljuk:

1. Ujdonság! Az „Albumat“-papir, mely 11 különböző fajtájú. (Az „Albumat“ elnevezés védve!)
2. A **Schwerter-féle celloidin-papir** (fényes, pensée rózsaszínű) a cég egyik régóta elismert, egyenletesen dolgozó, megbízható nagy elterjedtségű gyártmánya. Ugyanez fénytelenben is.
3. A „**Christen Matt-papir**“. A legelső és legjobb „Matt“-papiros. Kitűnően pótolja az aránytalanul drága és kényes platinpapirokat.
4. A „**Schwerter Platino-Matt**“ és szemcsés matt-papir.
5. A „**Schwerter Aristo**“-papir (fényes és matt pensée rózsaszín, fehér színben) egyike a legjobb kímásoló-papiroknak.
6. A „**Schwerter gázfény-papir**“. Uj fajta kitűnő előidéző papir. (L. a „Nachrichten“ című folyóiratunk 1. számában közölt cikket).

7. „**Schwerter brómezüst-papir**“ a JUNK-féle eljárás szerint, főleg kontakt nyomatokhoz és nagyításokhoz.

8. A „**Schwerter negatív-papir**“. Uj! Átlátzó strukturamentes, jól fődő papiros nagyított negatívek előállítására.

9. **Schwerter levelezőlapok**. (Celloidin, Platino-matt, aristo, brómezüst, gázfény-levelezőlapok.)

10. **Schwerter levonható brómezüst-papir**. Érdekes ujdonság!

11. Fényes felületű albumin és matt sópapirok. Elismert jó minőségben.

Az összes fajták kaphatók minden fotoüzletben.

A cég lapunkra való hivatkozás esetén készséggel küld próbacsomagot is és árjegyzéket ingyen akár közvetlenül, akár a bécsi vezérképviselő útján.

Vezérképviselő Magyarország és Ausztria részére:

Commandit-Gesellschaft Rudolf Wollner & Cie.

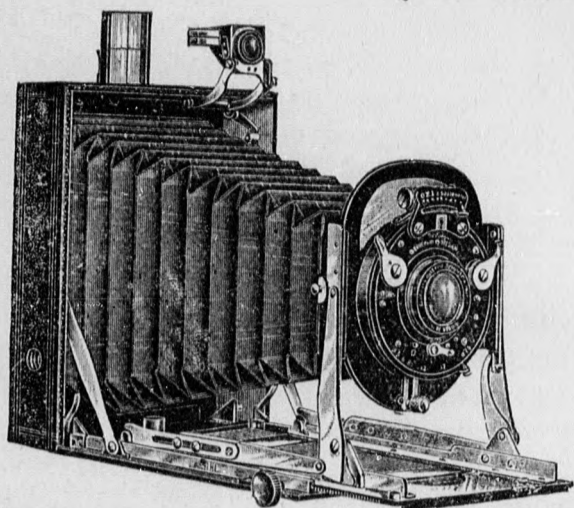
PHOTOGRAPHISCHE-INDUSTRIE.

WIEN, IX., SCHULZ-STRASSNITZKI-GASSE No. 12.

Ernemann Heag XV.

Iapos kamara 9x12 lemez és síkfilmre

egy ujnnyomásra kinyílik és
önmüködően áll be a kamara.

Az Ernemann Heag XV. a szezon legnagyobb jövőjü modellje.

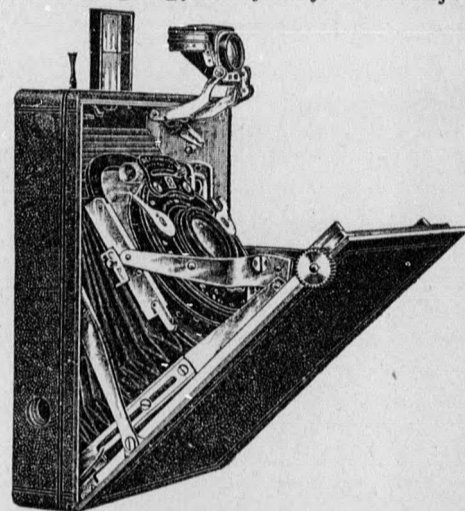
A hasonló modelleket messze felülmúlja, mivel a legkisebb méretek mellett a lehető legegyszerűbb, de mindamellett sokoldalú szerkezete és előkelő kivitelü külseje is hivatottá teszi erre.

A „Heag XV.“-nek kettős kihuzata és kétszeresen mozgatható objektív-deszkája, valamint 2 önmüködően felálló és ismét eltűnő keresője van. Legujabb szektor-zár $\frac{1}{300}$ -ad másodpercig! Nincsenek előreugró részei. Csaknem teljesen fémből épült s ezért egyuttal tropuskamara is!

Heinr. Ernemann A. G. Dresden 179.

Gyári raktár Wien-ben.

Nagy árjegyzék — e lapra való hivatkozás esetén — ingyen.

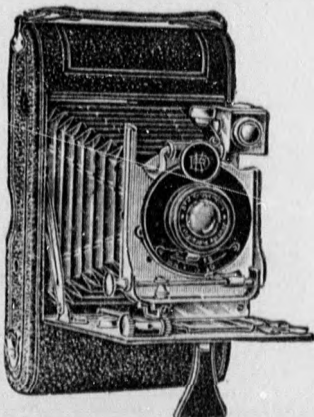

KRÜGENER

Minimum-Halloh 8x10,5

A legkisebb és legosinosabb Filmtekercs-kamara
Az egész világon kapható 8x10,5 nagyságú filmtekercsekhez. Méretei csak: 3,5x11,5x19,5 cm.
Hölgy-kamara. Egyszerű kezelés. Szolid szerkezet.

A csomag-filmekkel tölthető lemezkamarák csekély térfogatuknál fogva lényeges előnyt biztosítsanak a tekercsfilmes-kamarákkal szemben. A mi „Halloh“-kamaránk azonban ez állításnak valóban frappáns cáfolata. E tekercsfilmes-kamara alakja határozottan sokkal elegánsabb, mint egy egyenlő nagyságú és filmsomag-kazettával felszerelt lemezes-kamaráé, mindezekhez még az az előny is járul, hogy a tekercsfilmes-kamarák kezelése sokkal kényelmesebb, a tekercsfilmesek minden tekintetben jobbak, mint a csomagfilmek, azonkívül egyenletesebben is feszülnek ki, ami jobb optikával felszerelt gépeknél igen fontos.

Dr. A. KRÜGENER,
FRANKFURT a. M.

Legnagyobb különleges fényképezési kamarák és vegyszerek gyára. Kérje Delta-kamaráinkról 83-as sz. díszárjegyzékünket. Különleges „F“ árjegyzékünket fotó-vegyszerekről.

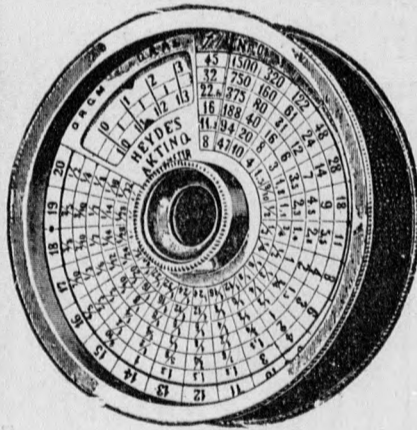
Vezérképviselő Magyarországon, Ausztria és a Balkán részére

Commandit-Gesellschaft

Rudolf Wollner & Cie

WIEN IX/1.

Heyde Aktino-Photometer-je,

valóságos jótétemény

mert az egyetlen fénymérő, mely a szemnek segítségével méri az aktinikus — tehát a vegyi hatással bíró — fényt; s ezért sohasem mondhatja fel a szolgálatot. A helyes megvilágítási (expozíció) időnek leolvasása másodpercekben közvetlenül — minden számítgatás nélkül.

Nincs többé hibás felvétel!

- I. modell magnaliumból K 20.—
- II. „ sárga rézből nickellezve „ 12:50
- III. „ magnaliumból különösen hófelvételekhez és távfelvételekhez stb. sárga üveggel, vagy anélkül, egyuttal sárga színszűrők vizsgálatára is alkalmas. Uj! K 22.

A „Lehr u. Versuchsanstalt zu München“ tanintézet azt bizonyította, hogy Heyde Aktinometerje a gyakorlati követelményeknek oly mértékben felel meg, mint a hogyan az, egyetlen eddigi kereskedelemben levő fénymérőnél sem volt tapasztalható.

Kapható minden jobb fotoüzletben vagy a magyarországon-ausztriai egyedárúsítónál:

CARL SEIB-WIEN, I., Grillparzerstrasse 5.

képtáraiban a festőművészet nagy mestereinek arcképeit tanulmányoztam. Az itt nyert impressziók vezetnek ma is, amikor egy-egy arckép-felvételt készítek. És e folytonos *tanulmányaim*, művészeti törekvéseim közepette máris igen szép eredményekre hivatkozhatok.

Legszébb sikeremet azonban abban látom, hogy sikerült a realizisztikusan természetes iránynak közönséget is nevelnem.

Ma már 60-ik életévemben vagyok, de azért még mindig teljes figyelemmel és erővel követem a fényképezés minden jelentékenyebb újítását és azt a legbehatóbb tanulmányozás és kísérletezés tárgyává teszem.

Az utóbbi években leányom, Minnie *Diez-Dührkoop* asszony egészen kiváló erővé fejlődött. Nemcsak üzleti, de egyúttal legodaadóbb, legtehetségesebb munkatársam is. És így munkálkodunk mi ketten mindig új és értékesebb művészeti célok elérésén.

R. Dührkoop.

A Dührkoop-képek és a Trapp- és Münch-féle „mattalbumin-papírok”. Azokban a pazarul árnyalatdús képekben, melyek Dührkoop művészetét dicsérik s melyekből néhányat lapunk mai számában csodálhatnak tisztelt olvasóink, része van annak az előkelő gyárnak, a mely e képekhez a másoló anyagot gyártotta. A *Trapp és Münch* friedbergi gyáré viszont az érdem, hogy az oly nagy művészek, mint Dührkoop megfelelő művészi munkára alkalmas anyagot képes a kezébe adni. Azonban, oly csodás szépségű tónusokat, az árnyalatoknak azt a pazar gazdagságát, mely a Dührkoop mester képein előmlik, még a gyár mintaképein sem láttunk soha. Dührkoop tehát e nemes másoló anyagnak is mesteri kezelője. Azoknak pedig, akik művészi képekkel, főleg ily nagyításokkal kívánnak *kiállításokon* résztvenni, különös figyelmébe ajánljuk a Trapp- és Münch-féle „mattalbumin” művészpapírokat, melyek nemcsak arcképmásolatokra, de egyúttal tájképekre is alkalmasak.

▲ FÉNYKÉPEZÉSI ELJÁRÁSOK. ▲

A fixáló nátronmentesség gyors megvizsgálása.

A lemez- vagy papírképek kimosása alkalmával alig tudjuk biztosra megállapítani, hogy a rögzítő-nátront már kellőképpen kimostuk-e belőle. *Meissonnier* e célra a következő kísérleti eljárást ajánlja: Vegyünk két egyenlő nagy, négyszögletes 50 kcm. űrtartalmu palackot. Az egyikbe tiszta vizet öntünk, melyhez *egy cseppet* a következő összetételű oldatból adunk: 60 kcm. víz, 20 gr. hamuszir, 2 gr. kálium permanganát. A másik palackba a megvizsgálandó lemez mosóvizét öntjük, melyhez ugyancsak a fenti oldatból egy cseppet adunk. Most a két palackot egymás mellé helyezve, összehasonlítjuk a bennük levő folyadékok színeit. A meddig a második palackban *elszintelenedés* mutatkozik, addig a lemez mosóvize — s így tehát a lemez is — még mindig tartalmaz nátront.

Derítőfürdő negativekhez. Fátyolos, gyenge negativjeink gyakran szorulnak javításra. Így az oly negativek is, melyek a pyrogallolban vagy hydrochinonban való soká tartó előhívás következtében sárga fátlyolt kaptak. Ezek megjavítására, a fátlyol eltávolítása végett készítsük el a következő oldatot:

16,5 gr. vasgálic
5,5 „ timsó
5,5 „ citromsav
112 kcm. víz.

Miután a lemezt teljesen kifixáltuk, néhány percig alaposan leöblítjük és ezután legott e derítőfürdőbe áztatjuk, ahol 3—5 percig marad. Végül innen kivéve, alaposan ki-mossuk és megszáritjuk. Így úton sárgafátyolos, rossz nyomokat adó rossz negativünk helyett teljesen tiszta,

Gust. Schaeuffelen'sche Papierfabrik
Photographische Abteilung. Heilbronn 31^a/N.
(Württemberg.)
A legjobb
GÁZFÉNY-
papiros
AMATŐRÖK
részére!
*
7 fajta
PALA
EXTRA
KEMENY
erőtlen „flau”, „vékony negativekhez.
Nincs többé sötétkamra em kell vörös tény
PALA-kézikönyv
(60 oldal szöveg)
ingyen és bérmentve

Gyári raktár: PEJTSIK KÁROLY
MAGYARORSZÁGBAN. BUDAPEST
IV., Városház-utca 1.

József főherceg
Ő cs. és kir. Fensége kamarai udvari szállítója.

Legrégibb és legnagyobb üzlet e szakban.
Alapítva: 1878.

Pejtsik Károly
FÉNYKÉPEZÉSI CIKKEK SZAKÜZLETE
Budapest, Kossuth Lajos-utca 1. sz.
Városház-utca 1. (Standard palota.)

Ajánlja minden a fényképezési szakmába vágó készülékeit és cikkeit jutányos árban.

IV., Kossuth Lajos-utca 1. szám alatt
▲ MŰTEREM KIZÁRÓLAG ▲
AMATŐR CÉLOKRA

Felvilágosítás és képes nagy árjegyzék kívánatra a legnagyobbat készséggel.

átlászó kékesfekete tónusu, kellemesen hangolt negatívot kapunk.

Túvilágított (túlexponált) vékony negativeket, melyek erőtlen, fakó és kellő ellentét nélküli másolatokat adnának, javítsuk meg a következő módon. Mindenekelőtt tegyük 15—20 percig tiszta, hideg vízbe, hogy a rétegük teljesen felázzék. Ezután a következő oldatban fürösszük:

2 gr. vörös vérlúgsó
2 „ fixáló nátron
160 kcm. víz,

hogy ezáltal a lemez egész felszínén levő, (a túlexpozíció-okozta) fátyolt eltávolítsuk. Ez utóbbi műveletet legjobb fehér porcelán-tálcában végeznünk, mert ez esetben könnyen ellenőrizhetjük azt az időpontot, mikor a lemez már kivehető sőt már ki is veendő. Ennek akkor kell megtörténnie, midőn a lemeznek azon részein, melyek a felvett tárgy legmélyebb árnyékainak felelnek meg, tisztán keresztütlátjuk a tálca fehér fenekét. Ezután *alaposan* kimosván a lemezt az ismert módok valamelyikével, pl. (s ez a legajánlatosabb ez esetben) higanychloriddal (szublimát) megerősítjük és ammoniak-, nátriumsulfit-, vagy vasoxalat-oldattal újra megfeketítvén, kimossuk és megszáritjuk. Ily módon is teljesen harmonikus, szép tiszta és erőteljes negatívhoz jutunk.

A negativek egyes helyeinek felderítése. E célra egy nem egészen újszerű u. n. *mechanikai retus* alkalmazását ajánljuk. Ez abban áll, hogy ujjunk hegyére vászonrongyocskát csavarunk s ezt alkoholba mártva a felderítendő (legyengítendő) részleteket ledörzsöljük, míg e helyeken a réteget kellőképpen lecsiszoljuk. E művelet gyorsítása végett valamely csiszoló szernek, pl. a legfinomabban iszapolt csiszoló pornak (smirgli) alkalmazását ajánlja a „Phot.

Wochenblatt“. Előbb alkoholba, majd az iszapolt csiszolóporba mártjuk vászonba csavart ujjhegyünket és a fentebb leírt módon lecsiszoljuk a felderíteni kívánt részleteket. Finomabb vonalak legyengítése vagy teljes eltávolítása végett gyufát faragunk, vagy fogpiszkálót veszünk elő, melynek hegyét kötőgyapottal (vatta) csavarjuk körül. Szélesebb vonalak részére tompább, keskenyebbek részére hegyesebb fácskával dolgozunk, melyre a vattát csavarással tekerjük reá.

Fényérzékeny levelezőlapok házi készítése. Igen egyszerű módon készíthetünk házilag is oly fényérzékeny levelező-lapokat, melyek *barna* tónusu nyomatokat adnak. E célra a „Photo-Era“ legutóbbi számában M. *Lollet* a a következő eljárást ajánlja. Nem feltétlenül szükséges ugyan a nyers levelezőlap-kartont előpreparálni, de a zselatinozott (2°-os tiszta zselatinoldattal), vagy keményítővel előpreparált és megszáritott levelezőlapra az érzékenyítő oldat egyenletesebben vihető s az nem is szikkad annyira bele a papiros rostjaiba. Az érzékenyítés a következő oldattal történik:

3 gr. urannitrát
3,3 „ ezüstnitrát
30 kcm. desztillált víz
120 „ alkohol

Ez oldatot vattapamacs vagy szélesebb ecset segítségével visszük a papírra. Száradás után a kívánt mélységig reámásoljuk a negatívot. Majd ismételtén váltott vízben öblögetve, *gyenge* sósav-oldatban előhívjuk. Végül huzamosabb mosással fejezzük be az eljárást s a levelezőlap kész. (Az érzékenyítés azonban lehetőleg erősen letompított, vagy sárga fény mellett történjék, a szárítás utána pedig sötét, szellős helyen. A szerk.)

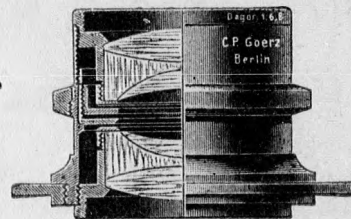
GOERZ

kettős anasztigmat

DAGOR

III. sorozat.

1:6,8.

arckép-, csoport-, pillanat-, táj-, épület- és interieurfelvételekhez a legrövidebb megvilágítás mellett.

A legnagyobb nyílás alkalmazása mellett 70° szögű kiterjedésben, kisebb diafragmák mellett pedig 90°-os tágszög (Weitwinkel) felvételek készíthetők vele.

A hátsó lencse egyedül mint ÖNÁLLÓ objektív használható és gyutávola csaknem kétszer akkora, mint az egész lencserendszernek.

Speciális kimerítő leírások ingyen és bérmentve.

Főárjegyzék objektivekről (kettős anasztigmatokról: Dagor, Celor, Syntor, Alethar, Hypergon, Lynkeioskopokról), továbbá gépek (Goerz-Anschütz-Klapp-kamarák, Photo-Stereos-Binocle-ről, pillanatzárakról, „Trieder-Binocles“-ről, prizma-távcsövekről stb.) kívánatra ingyen és bérmentve.

Kaphatók az összes foto-üzletekben vagy közvetlenül a gyártótól:

OPTISCHE ANSTALT **C. P. GOERZ** AKTIEN-GESELLSCHAFT
BERLIN-FRIEDENAU 19.
LONDON PARIS NEW-YORK CHICAGO

KÜLÖNFÉLÉK.

Halálos baleset magneziumrobbanás következtében. Párisi laptársunktól vesszük a hirt, hogy egy ottani nagy lap foto-illusztrator-munkatársai, akik egy égő házról fényképfelvételeket óhajtottak készíteni, magneziumrobbanás következtében halálos sérüléseket szenvedtek. A felvételt ugyanis esti szürkületben nagy mennyiségű magnezium elégetésével kívánták eszközölni. Mialatt kamarájukat felállították, a nagy hőség következtében, vagy egy — az égő házról — a magnezium-tartályra repült szikra felrobbantotta a magneziumot és nemcsak a fényképező-gépekben tett kárt, hanem még a két vállalkozó foto-riportert is oly súlyosan megégette, hogy életbenmaradásukhoz alig van remény. — Nem hangsúlyozhatjuk tehát eléggé, hogy az ismeretlen gyártmányú és összetételű magnezium-porral, töltényekkel való fényképezés mily veszedelmet rejthet magában. Ezért használjunk mindig kizárólag elismerten megbízható villanó port. Ilyen pl. többek között a kitűnő „Agfa” villanó por is.

Előadás a színek fényképezéséről. Előkelő és nagyszámu közönség előtt tartotta meg mult hó 26-án délután első előadását a tudós báró Weissenbach János, a Mübarátok Körében, a természetes színek fényképezéséről. A nehéz téma dacára, a természettani törvények alapján általánosan megértette tárgyát a hallgatósággal. Magyarázatait vetített képekkel kísérte. Első sorban a tudományos főlvételeket mutatta be, hogy a színes fotografálás eljárását szemlélhessék is a hallgatók, majd pedig a müncheni Mühlthalernek és több magyar amatőr-fényképezőnek gyönyörű színes fényképeit, amelyeket nagy tetszéssel fogadtak. Báró Weissenbach tanulságos előadását, Bacsa András festőtanár közreműködésével 27-ikén és 29-ikén megismé-

telte a Mübarátok Körében. E tudományos előadásoknál még inkább érdekelte a közönséget, hogy ez a báró Weissenbach az, akiről már több ízben megírták, hogy felesége itt Budapesten a tébolydába záratta s csakis Németországi barátai szabadították ki a bolondok házából. Azóta Lipcsében él, ahol a legkomolyabb buvárlatokkal foglalkozik. A drezdai szász királyi udvarnál a mult hóban tartott előadást a színes fényképezésről. A felesége különben máig is gyógyíthatatlan örültnek tartja a tudós bárót.

Uj színes raszter-lemez a természetes színű fényképezéshez. Az uj „Thames Colour Plate”, mely a C. L. Finly szabadalma szerint készül, már e hónapban forgalomba is kerül. A lemez európai képviselője Oliver F. Dawson, 254a High Holborn. London, C. W. A lemez ára $8\frac{1}{4} \times 11$ cm. méretben 4 drb csomagolásban csupán M. 2.50, tehát ugyszólván fele annak az árnak, mint az autochrom-lemezeké.

A lemezeket a következőképen ismerteti lapunk londoni munkatársa: Finly ugyancsak pontozatos szűrő-réteget állít elő, de nem szabálytalant, mint a Lumière Testvérek, hanem mértanilag rendszereset. Ugyanis az üvegalapra két egymással rendszeresen váltakozó színes pontozatot nyom, vagy másol, melyben mindegyik pontnak körülbelül $\frac{1}{16}$ mm. az átmérője és a közöttük levő hézagokat a harmadik színnel tölti ki. Ugy a gyári előállítása, mint a vele való eljárás egyébként — állítólag — teljesen azonos az autochrom-lemezekével. Minthogy eddig sem a nagy garral hirdetett Yougla, „Omnicolor”, sem pedig a Warner-Powrie „Heliochrom”-lemezek a tényleges forgalomba nem kerültek, feszült érdeklődéssel várható, vajjon a themseparti uj színes lemez még jobban fog-e beválni, mint az „Autochrom”-lemezek,

UJ! DIAMANT UJ!
VAN BOSCH-MATT!

Vörös gyorsan másoló legnagyobb brilláncia.
Cink és gyorsan színez lágy negativeknél.
Diamant van Bosch-Matt I. egyszerű vastagság. Nincsenek bronz árnyékok.
Diamant van Bosch-Matt III. kétszeres vastagság. Nincsenek fekete foltok.
Diamant van Bosch-grobkorn (durva szemcsészetű) chamois színek és fehér.
Diamant van Bosch-Feinkorn (finom szemcsészetű) chamois és fehér.
Diamant van Bosch-Negro, egyedül a platin-fürdőben aranyfürdő nélkül színezhető.

Minták mindenkor ingyen és bérmentve!
Ügyeljünk a védjegyre és a gyártás helységnevére.

 Fabrik fotogr. Papiere

E. van BOSCH
G. m. b. H.
STRASSBURG Els.

Sürgöncim: BOSCHMATT.

Gyári raktár és vezérképviselő Magyarországon Ausztria és a Balkán államok részére

Commandit Gesellschaft Rudolf Wollner & Cie.
WIEN IX/I. Schulz-Strassnitzgasse 12. Telephon 15872.

Ném. bir. szab. 118466. Szab. Ausztria, Angolország stb.

Rietzschel „Linear“-ja

A jelenkor legfényerősebb ragasztott univerzális anasztigmátja

Legmagasabb fényerő F : 4,5.
Ragasztott objektívek fényerősebbek, brillánsabban dolgoznak és kevésbé vignettálnak, mint a nem ragasztottak.

Rietzschel „Reform-Minimum-Clack“-ja

fényerős eredeti Rietzschel anasztigmátokkal
6 $\frac{1}{2}$ ×9, 9×12, 10×15 és 13×18 lemezekhez és csomag filmekhez.
14,5×11,5×3 cm.
51. számú árjegyzék ingyen és bérmentve.
Optikai gyár * Preciziós műhelyek

A. Hch. RIETZSCHEL G. m. b. H
München, Schillerstrasse 28.

ídelális kamarája minden komoly amatőrnek és szakfényképésznek; kitűnő szerkezet.
 .. Elegáns kivitel. ..

Szállítható az összes szokásos méretekből, valamint 9×14 cm. és 10×15 cm.-esben is .. mint tekercs és panoráma-kamara. ..

Érdekes árjegyzék ingyen és bérmentve!

Camerawerk Sontheim 83

am **NECKAR.**

Wanaus József

FÉNYKÉPEZŐ - KÉSZÜLÉKEK
 ÉS KELLÉKEK SZAKÜZLETE

BUDAPEST, DEÁK FERENC-UTCA 19.

Dúsan felszerelt raktár: szalon-, utazó, Kodak és egyéb kézi kamrákban. — Leghíresebb gyártmányú objektívek. Celloidin, aristo, bromezüst papírok. — Kiváló jó minőségű lemezek. — Mindig friss vegyszerek állandóan raktáron. — Előhívások 1 nap alatt eszközöltetnek. — Mindennemű fényképezési munkát elvállalok.

Sötét kamara amatőröknek ingyen áll rendelkezésére.
 .. Nagy árjegyzék ingyen és bérmentve. ..

Most jelent meg a

46. sz. DISZ-ÁRJEGYZÉK!

anasztigmátok, aplanátok, táv- (tele) és arczkép-objektívekről anasztigmát-sorozatokról, kamarákról stb. stb.

Megküldése e lapra való hivatkozás esetén ingyen és bérmentve.

Optische Anstalt **.G Rodenstock, München,**
 Isartalstrasse 41—43.

és többi, — a napvilágtól eddig még bizony irtózó vetélytársai. Mindenesetre gorombább raszterszövésű, mert hiszen az autochrom-lemezek keményítő-szemcséinek átlagos átmérője $\frac{1}{70}$ mm. Ámde, ha viszont az egymáshoz való tömörülést tekintjük, melyekben az új lemezek szemcséi egymás mellé sorakoznak (gyakran 10—15 egy csoportban vagy szoros láncolatban), akkor az ily csoportosulás-komplexumok javára $\frac{1}{15}$ — $\frac{1}{19}$ mm. maximális kiterjedési nagyság áll elő, úgy hogy alapjában véve nagymérvű *gyakorlati* különbség alig van a két lemez-faj között. Sőt a forgalomba nem került Warner-Powrie-lemezzel szemben, — mely $\frac{1}{16}$ — $\frac{1}{8}$ mm. vonalszélességet mutat fel — is kibírja az összehasonlítást. Kíváncsian várjuk az új színes lemezről szóló újabb híreket, de még inkább az új színes képeket.

A fényképezés új tanszékei. Hogy a külföldi államkormányok mennyire tudatában vannak a fényképezés *fontosságának*, azt mi sem bizonyítja jobban, mint azon körülmény, hogy alig van külföldi állam, melynek első főiskoláinak egyike-másikán a fényképezésnek máris tanszéke ne volna. A foto-kémián, foto-fizikán, optikán és Röntgen-fotografián kívül újabban egyik tanszéket a másik után állítják fel a külföldön a *törvényszéki* (kriminális) *fényképezésnek*. Így legutóbb a lausanni egyetemen állítottak fel ily foto-tanszéket, melybe a törvényszéki fényképezésnek világhírű kutatóját, dr. R. A. Reiss-t nevezték ki előadó tanárnak. Viszont a berlini műegyetem vegyi és hutászati szakán dr. Erich Zehmann-t képesítették („habilitálták”) „a fény kémiája és különösen a *színes fényképezés*” magántanárává. (Hogy a fény kémiája mily nagy fontosságú ember-, állat-, növényi élettani szempontból, élénken tanúsítja az a kis szemelvény is, melyet lapunk múlt számában H. Stobbe, híres foto-kémikus tanulmányából közöltünk. A szerk.) Végül dr. Luther, lipcsei egyetemi tanárt a drezdai egyetem foto-tanszékeire hívták meg. Ez utóbbi tanszéket pedig tudvalevőleg már azzal a céllal állították fel, hogy azt fokozatosan a fényképezés különleges

tanintézetévé fejlesszék ki. Ami a drezdai foto-világkiállítás lezajlása és várható óriási erkölcsi sikere után bizonyára meg is fog történni. Annál is inkább, mert ehhez a kiváló fejlettségű, virágzó drezdai fotoipar a leghathatósabb támogatását helyezte kilátásba.

Az „Agfa“-kazetták és az „Agfa“-chromo-isolartáskás-filmek. A közeli utazási évadra való tekintettel, olvasóinknak bizonyára jó szolgálatot teszünk, ha az alábbiakban egy jó nevű bécsi amatőrnek, — a ki fotocikkkereskedő is — *mérvadó* szakvéleményét közöljük. Az „Agfa“-kazettáknak az ugyane gyártmányú „Chromo-Isolar“-lemezekkel kapcsolatban való és a *gyakorlatban is bevált használhatóságáról*, Felix Leibinger, a Fruwirth & Comp. (Wien, VI., Gumpendorferstr. 9. sz.) cég főnöke ugyanis a következőket írja az *Actien-Gesellschaft für Anilin-Fabrikation* (Berlin) cégnek: — Wien, 1908. február 28.

Igen tisztelt Uram!

„Talán érdekelni fogja Önöket, hogy én, — a ki a filmnek *elvi* és *gyakorlati* ellensége vagyok, — az Önök „Agfa“-kazettájával és „Chromo-Isolar“-síkfilmjeikkel legutóbbi utazásom alkalmával *oly nagyszerű eredményeket* értem el, hogy nem mellőzhetem az ezért való elismerésem és köszönetemnek Önök előtti kifejezését. A táskákba csomagolt filmanyag mindenekelőtt többnapos tengeri utat állt ki és nem szenvedett kárt az aránylag magas hőfok alatt sem, mely Tunis, Malta, stb. égőve alatt tapasztalható. De kár és elváltozás nélkül bírta ki az én januári egész Etna-hegymegmászó túráim alatt is azt a rettenetes nagy hideget (30°), mikor is minden fennakadás nélkül fényképeztem az Önök „Agfa“-kazettájával. A filmeket „Agfa“-glycinnel és álló előhívási módszer mellett hívtam elő. Mily sok szépet örökíthettem volna meg már korábbi utazásaim alkalmával, ha velem lett volna az Önök kazettája. A kutató-utazó részére e kazetta és e pompás filmanyag *nélkülözhetetlennek* mondható. Kötelességemnek tartom, hogy ezeket mindenkinek legmelegebben figyelmébe ajánljam“.

Képkerekek

SCHLOSSNIKEL FERENC

KÉPKERET
ÉS KERETLÉC-GYÁR

Alapítatott 1889. BUDAPEST, X., Hölgy-utca 29—31.

Városi iroda: VII., Gyöngytyuk-u. 6.

Készít mindennemű aranyozó-árut, arany- és politurléceket és kereteket.

TOPORENDRE

MÜBUTOR ASZTALOS-M.

BUDAPEST, EÖTVÖS-UTCA 30. SZÁM.

Elvállal mindennemű butort régi és új stílusban. Üzletberendezések, portálok terv szerinti kivitelben. Antik butorok utánzása és javítások juttányosan eszközöltetnek.

RÖNTGEN- ÉS RENDES SÖTÉTKAMRÁK, LAKÁSOKBAN KÜLÖNÁLLÓAN

FELSZERELVE, ELŐHÍVÓ-ASZTALOK, MOSÓKÁDAK S.B. ÜGYESEN ÉS

OLCSÓN KÉSZÍTETNEK.

Amerikai rendszerű úri szabóság

Budapest, IV., Szervita-tér 3. szám. I. em.

Kifogástalan szabású, legjobb minőségű angol és belföldi divatszövetekből készült

Saccó-öltönyt, Felöltőt vagy Raglant 25 forint és 30 forintért

csakis mérték és próba után adunk.

Adhatjuk, mivel áruinkat készpénzben olcsóbban vásároljuk.

Adhatjuk, mivel csakis készfizetés ellen szállítunk.

Adhatjuk, mivel nem hitelezünk, tehát veszteség nincs az árba kalkulálva.

Adhatjuk, mivel csakis szervezett, de elsőrendű munkásokkal dolgoztatunk.

Fényképezési cikkek szaküzlete.

ROGÁTSY KÁLMÁN

Budapest, VII., Rákóczi-út 10. Síp-utca sarkán.

KÉZI KAMARÁK, műkedvelő-készülékek, legegyszerűbb szerkezettől a legmodernebb kivitelig.

KODAKOK: Zeiss-Minimum-Palmos, Goerz-Ango, Hüttig-féle Cupido, Wünsche-féle Victrix-kamarák nagy választékban.

LEMEZEK, PAPIROK, vegyszerek mindig friss állapotban, esinos kivitelu kartonok nagy választékban. „Az Amatőr” előfizetői árkedvezményben részesülnek. Sötét kamara használata díjtalan. Árjegyzékem ingyen és bérmentve.

▲ IRODALOM. ▲

Farbenphotographie mittels einer Aufnahme. Érdekes könyv jelent meg dr. Mebes tollából főleg az autochrom lemezekre vonatkozólag, melynek tartalmát fejezetenként alantabb közöljük.

I. A színes fényképezés története. II. Az autochrom lemez keletkezésének története. III. Az autochrom lemez készítésének módja. IV. Hogyan készül a természetes színű kép az autochrom lemezen. V. A felvételtől általában. VI. Az expozíció megállapítása. VII. Felvételi és segédkészülékek. A sötétkamra berendezése, (különböző színű lámpák alkalmazása és ezen üvegek színezésének módja). A lemezeknek kazettába való berakása. VIII. Az autochrom eljárásához szükséges folyadékok előállítására és pedig a *Lumière* Testvérek adatai szerint, valamint a gyakorlat által módosított előírások. IX. Ajánlható készülékek a lemezek előhívására vonatkozólag. X. A *Lumière* szerinti előhívás. Első előhívás. A kép megfordítása. Oxidáció. Ezüst által való fizikai erősítés. Deritőfürdő. A savanyu fixálófürdő, mosás, erősítés, gyöngítés, szárítás, lakkozás, egyszerűsített előhívás *Charles Gravier* szerint. XI. Az autochrom eljárásnál előforduló hibák, okaik és azok javítása. (Táblázat formában), XII. Autochrom másolatok készítése autochrom lemezekre. XIII. Autochrom lemezek vetítése. XIV. Sztereoszkopiai és mikrofotografiai felvételek. XV. Nézőkészülék autochrom lemezekhez. XVI. Autochrom lemezek reprodukciós technikával. XVII. Az *Omnicolor*-lemez. XVIII. Az *N. P. G.*-lemez és a *Warner Powrie*-lemez. Habár a könyvnek érdekesebb fejezeteit „Az Amatőr“-ben részletenként közölni fogjuk, mégis a könyvet minden amatőrnek megvételre ajánljuk. Ára 2 korona.

▲ SZERKESZTŐI ÜZENETEK. ▲

Tisztelettel — de egyuttal örömmel is — értesítjük tisztelt olvasóinkat, hogy szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk helyiségei immár szűknek bizonyulván, ezeket május hó 1-től Budapest, VII., Baross-tér 15. szám alá helyezük át.

Kérjük tisztelt olvasóinkat, hogy lakásváltozásokat mindenkor idejekorán bejelenteni sziveskedjenek.

Meg nem érkezett lappéldányokra vonatkozó felszólamlásokat csupán négy héten belül ismer el a kiadóhivatal.

K. kapitány, Budapest. A *C. P. Goerz-gyár léghajózási fényképdíj pályázatának elhalasztása.* A berlini léghajózási egyesület elnökségének határozata értelmében és a résztvevők beleegyezésével a pályázat határidejét ez évi szeptember hó 1-re halasztották. Ez számos oly pályázóra való tekintettel történt, akik a díjpályázon nagyobb számú képpel óhajtanak résztvenni, de a beküldési határidő rövidsége ezt lehetetlenné tette volna nekik. Az elnökség annál is inkább egyezett bele a pályázók e kérelmébe, mert ez a *Gordon-Benett-féle* berlini versenyléghajózási idejére esik és az ugyanakkor rendezendő léghajózási fényképképzés egyuttal a díjpályázon résztvevők képei is közszemlére kerülnek.

Többeknek. Mint mindenn évben, úgy az idén is kiadta a berlini világhírű *Actiengesellschaft für Anilin-Fabrikation* az ő „Agfa“-fotocikkeit ismertető 16 oldalas magyar nyelvű ismertető-füzetkét. Ezekben ezúttal is megtalálhatók a legújabb „Agfa“-fotocikkek és azok főtulajdonoságain kívül az áraik is. Hogy minden egyes olvasónknak birtokába jusson e kitérő foto-cikkek jegyzéke, lapunk mai számához mellékeljük azt. Bővebb felvilágosításokat és a szükséges recipéket a 120 oldalas „*Agfa-Photo-Handbuch*“-ban találhatják meg, melynek ára 40 fillér. Kapható minden foto-üzletben.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos: KOHLMAN ARTÚR dr.

Helyettes-szerkesztő: FALK RICHÁRD gyógyszerész.

Főmunkatárs: SZTANKOVSKY JÓZSEF, Erdőszentgyörgy.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Király-utca 89.

Bercsényi-nyomda r.-t. Budapest, VIII., Reviczky-tér 5.

FABRIK PHOTOGRAPHISCHER APPARATE

R. LECHNER (WILH. MÜLLER)

k. u. k. Hof-Manufaktur für Photographie

I. Graben 31. WIEN I. Graben 31.

Lechner zsebkamarája $6\frac{1}{9}$ $9\frac{1}{12}$ $12\frac{1}{16}$ $13\frac{1}{18}$ cm.

Lechner kézikamarája $9\frac{1}{12}$ cm.

Lechner tükörreflex-kamarája $6\frac{1}{9}$ $9\frac{1}{12}$ cm.

Lechner Werner-kamarája $9\frac{1}{12}$ — $30\frac{1}{40}$ cm.

Lechner Dávid-kamarája $13\frac{1}{18}$ $24\frac{1}{30}$ cm.

Lechner aluminium bot- és fémcső-állványa.

∴ A legkiválóbb gyártmányok. ∴

Kosel Munkája: „Die Technik des Kombinations und Dreifarben Gummidruckes.“ Ára füzve K. 5.—. Kötve K. 6.20 — Mint kiegészítő részt ajánljuk a műhöz: **Kosel-Album:** Egy sorozat reprodukció Kosel gumminyomatai után. Ára K. 6.—.

 Tessék e lapra hivatkozva árjegyzéket kérni. Ingyen és bérmentve!

Különlegesség!! Az összes szükségleti cikkek

a gumminyomáshoz! ∴ Másolókeret a

gumminyomáshoz. ∴ Saját készítmény.

Kosel facettáló készülék K. 12.—. ∴ ∴

LIPP GYULA

ékszerész-, arany- és ezüstműves
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.
▲ Menyasszonyi kelengye és ajándékok. ▲
Telefon: 76—52. Alapítotott 1849

PODUSKA PÉTER
orthopéd-cipésmester
BUDAPEST, VI.,
TERÉZ-KÖRUT 3.
15, 20 és 24
koronáért
valódi
amerikai
cipők
kaphatók

Hathaway, Soule et Harington és Preston B. Keith, továbbá Arnold King világhírű amerikai cipőgyárosok budapesti főraktára, mely gyár készítményei az öt világrészben ugy tartósság, mint kényelem tekintetében a legismertebbek, minden más gyártmányt felülmúlnak. — Állandó raktárt tart nagyválasztékú, saját készítményű, legdivatosabb uri-, női- és gyermekcipőkben. — Mérték utáni rendelések pontosan készíttetnek. — Vidéki megrendelések csakis utánvét mellett szállítatnak.

OLCSÓ SZABOTT ÁRAK!

BELVÁROSI KALAPRAKTÁR

CYLINDEREK
AZONNAL
VÁSÁRLTATNAK

Dús választék férfi-, fiu- és leányszalmakalapokban.

ÁRLEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMÉNTVE.

Özy. Tauszik Józsefné
Budapest, IV., Károly-körut 16.
Bel- és külföldi kalapkülönlegességek. — Nagy raktár szűcs- és szőrmeárukban. — Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek. — Olcsó szabott árak.
„Az Amatőr” olvasói 10% engedményt élveznek!

Molnár B.
órás és ékszerész
Budapest, VII., Rákóczi-ut 32.
Ajánlja dúsán felszerelt óra és ékszer raktárát. — — — Ékszer-átalakítások saját műhelyemben jutányosan készíttetnek. — Törött arany- és ezüsttárgyak megvétnének vagy becseréltetnek. — — —

Halló! Aki fényképezési készüléket akar vásárolni, nézze meg kirakataimat, mert nálam van a legolcsóbb bevásárlási forrás minden fényképezési cikkre. Vesz és cserél: HATSCHKE EMIL, VI., Andrassy-út 13. Fiók: VII., Erzsébet-körut 38. Alapítva 1877

Thonet-féle hajlitott fabutorok
hintaszékek, fotelok, székek stb. dus raktáron.

Nádszékek kizárólag csak a legjobb minőségű náccól fonatnak szolid árak mellett. Fonónád-eladás nagyban és kicsinyben. **Ujságrámák minden lap részére raktáron**, e szakmában legrégebbi üzlet, mely fennáll 1875 óta és szolid áruiról közismert.

JELINEK PÁL Rákóczi-út 6 és Dohány-u. 3.
Bazárudvarban 24. sz. alatt.

GROSSMANN DÁVID
Mechanikai gépműhelye és hatóságilag engedélyezett electrotechnikai vállalata Budapest, Dohány-u. 1. Telefon 11-95.
Fényképező- és kinematográf-készülékek javítása, electrotechnikai munkák, pihsikai és matematikai tanszerek.

MUZSNAY AMÁLIA
művegyészeti tisztító-intézete és festészeti vállalata
Budapest, VII., Dob-utca 2. Károly-körut sarok.

Mindenféle uri- és női ruhákat a legszebben és legolcsóbban tisztít 48 óra alatt. Béli és társasági öltönyök, jelmezek bármily folttól vegyileg tisztíttatnak és teljesen felújítatnak; továbbá gyapju, pamut, selyem, bársony, szörme, szőnyeg, tollak, keztyűk. Mindennemű ruhák fejtetlen állapotban festetnek és tisztíttatnak.

Butorokban levő foltok a lakásban tisztíttaknak. Festése bármely selyem, gyapot, és kartonszöveteknek, ruháknak, férfiöltönyöknek stb.

Tűz és betörés ellen biztosítva!

KÖNIG ÉS BAYER
FOTOKEMIGRAFIAI MŰINTÉZETE,
Ajánlkozik a legjobb egy- és többszínű
klisék készítésére a legrövidebb idő alatt.
BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 32.